

Samen voor elkaar

**WMO Beleidsplan
2007-2010
Loppersum**

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 Algemeen	3
1.2 Wmo.....	3
1.3 Doelstelling Wmo	4
1.4 Herijking Welzijnsbeleid	4
1.5 Leeswijzer	4
1.6 Samenvatting	4
2. De Wmo in beeld	6
2.1 De belangrijkste aspecten van de Wmo.....	6
2.2 Welke beleidsruimte is er voor de gemeente?	8
2.3 Regionale samenwerking.....	9
3. Participatie en kwaliteit	10
3.1 Participatie	10
3.2 Klanttevredenheid	10
4. Speerpunten 2007-2010	11
4.1 Mantelzorg	11
4.2 Vrijwilligers.....	12
4.4 Indicering	14
5. Financiële aspecten	15
6. Herijking huidig beleid	16
Bijlage 1	17
Inventarisatie huidige beleid prestatievelden	17
1. Prestatieveld 1: Leefbaarheid en sociale samenhang	18
1.1 Omschrijving	18
1.2 Huidig beleid/ uitvoering	18
2. Prestatieveld 2: Preventieve ondersteuning jeugd	24
2.1 Omschrijving	24
2.2 Huidig beleid/ uitvoering	24
3. Prestatieveld 3: Informatie, advies en cliëntondersteuning	28
3.1 Omschrijving	28
3.2 Huidig beleid/ uitvoering	28
4. Prestatieveld 4: Mantelzorg en vrijwilligers	31
4.1 Omschrijving	31
4.2 Huidig beleid/ uitvoering	32
5. Prestatieveld 5: Bevorderen deelname	34
5.1 Omschrijving	34
5.2 Huidig beleid/ uitvoering	34
6. Prestatieveld 6: Verlenen individuele voorzieningen	36
6.1 Omschrijving	36
6.2 Huidig beleid/ uitvoering	36
7. Prestatievelden 7,8,9: Maatschappelijke opvang, OGGZ, Verslavingszorg	38
7.1 Omschrijving	38

10. Prestatieveld 10: Wonen, Welzijn, Zorg	40
Bijlage II Financieel overzicht	41

1. Inleiding

1.1 Algemeen

Per 1 januari 2007 is de Wet maatschappelijke ondersteuning Wmo in werking getreden. In artikel 3 van de Wet maatschappelijke ondersteuning is opgenomen dat er een Wmo beleidsnota voor meerdere jaren opgesteld dient te worden.

De Wmo schrijft voor dat ingezetenen en belanghebbende natuurlijke- en rechtspersonen worden betrokken bij de voorbereiding van het beleid (art 11 Wmo). Bovendien schrijft de Wm voor dat advies gevraagd wordt over de ontwerpnota aan de gezamenlijke vertegenwoordigers van representatieve organisaties van de kant van vragers op het gebied van maatschappelijke ondersteuning (artikel 12 Wmo). Op grond van artikel 3 lid 1 en 2 van de Wmo stelt de gemeente telkens voor een periode van ten hoogste 4 jaar één of meer nota's vast die richting geven aan de door de gemeenteraad of het college van burgemeester en wethouders te nemen beslissingen betreffende maatschappelijke ondersteuning.

1.2 Wmo

In september 2006 heeft de gemeenteraad van Loppersum de Verordening Wmo 2007 vastgesteld. Daaropvolgend heeft het college eind 2006 het Verstrekkingenboek Wmo en het financieel Besluit Wmo vastgesteld. Hiermee zijn voorlopig het beleid en de uitvoeringsregels van de Wmo voor de gemeente vastgelegd. Vooralsnog is de aandacht bij de voorbereiding op de invoering van de Wmo gericht geweest op de overheveling van de huishoudelijke hulp naar de gemeenten en de realisatie van het Wmo loket per 1 januari 2007. De Wmo beoogt echter meer. Ter invulling hiervan wordt dit Wmo beleidsplan 2007-2010 opgesteld. In het kader van samenwerking is ervoor gekozen om bij het opstellen van het Wmo beleidsplan intensief samen te werken met de gemeente Appingedam. Met de gemeenten Delfzijl en Eemsmond zal afstemming plaatsvinden om door middel van samenwerking kostenbesparingen te kunnen realiseren. De ambities van de gemeente Loppersum zijn bescheiden gehouden en er zal voornamelijk met bestaande organisaties gewerkt gaan worden. Dit door de financiële situatie van de gemeente en door de op stapel staande bezuinigingen in het kader van Loppersum in Evenwicht II. In dit beleidsplan zullen de hoofdlijnen van het gemeentelijk beleid op het gebied van de Wmo beschreven worden. Deze hoofdlijnen worden verder uitgewerkt in achterliggend werkplan Wmo.

De gemeente heeft de wettelijke plicht om het beleidsplan voor 1 januari 2008 te hebben goedgekeurd. Hieronder staat aangegeven welke acties er in de komende maanden ondernomen worden om dit te bewerkstelligen.

Donderdag 16 aug. voor 12.00 uur	conceptbeleidsplan, werkplan en formele adviesaanvraag voor de adviesraad dienen geparafeerd te zijn door de portefeuillehouder
Dinsdag 28 augustus	Behandeling in het college van conceptbeleidsplan en concept-werkplan
Dinsdag 28 augustus	Toezending concepten, inclusief planning naar adviesraad ter advisering → De adviesraad heeft hierna tot 15 oktober de tijd voor een reactie

Donderdag 30 augustus	Verzenden stukken voor commissie: conceptplannen, adviesaanvraag Adviesraad, planning
Maandag 10 september	Concepten ter kennisname op de agenda van de Raadscommissie.
Maandag 15 oktober	Uiterlijke reactiedatum voor de adviesraad op de concepten
Donderdag 27 september	Informatiemiddag voor instellingen waarin wij aangegeven wat er in het beleidsplan en het werkplan staat en hoe dit tot stand is gekomen. Zij kunnen op deze dag vragen stellen. Op deze dag wordt ook aangegeven wat er met de reacties is gedaan die binnen waren gekomen na toezending van de huidige stand van zaken op de prestatievelden van de Wmo.
Woensdag 24 oktober	Definitief beleidsplan en werkplan klaar. Hierin dient de reactie van de adviesraad verwerkt te zijn.
Donderdag 25 okt. voor 12.00 uur	Definitief beleidsplan en werkplan dienen geparafeerd te zijn door de portefeuillehouder
Dinsdag 30 oktober	Behandeling in het college van de definitieve stukken
Dinsdag 30 oktober	Toezending van de definitieve stukken naar de adviesraad en met redenen omkleed aangeven wat we gedaan hebben met hun advies dat zij uiterlijk op 15 oktober hebben aangeleverd
Woensdag 7 november	Raadsvoorstel voor goedkeuring van definitieve stukken uiterlijk vandaag verzenden
Maandag 19 november	Behandeling van de definitieve stukken in de Commissievergadering
Maandag 3 december	Behandeling van definitieve stukken in de Raad. De Raad dient vandaag de definitieve stukken goed te keuren, want dit is de laatste mogelijkheid om de wettelijke termijn te behalen. Op 1 januari 2008 dient het beleidsplan namelijk vastgesteld te zijn

1.3 Doelstelling Wmo

Het richting geven aan beleid dat binnen de kaders van de Wmo invulling geeft aan de nieuwe taken die aan gemeenten zijn overgedragen.

1.4 Herijking Welzijnsbeleid

De gemeente staat voor de opgave om meer dan in het verleden de rol van regisseur in te vullen door afspraken te maken en door de inzet van middelen te bundelen. Een integrale aanpak en het leggen van samenwerkingsverbanden staat hierbij centraal. Binnen de gemeentelijke beleidsdoelen wordt professionals ruimte en verantwoordelijkheid gegeven. Daarvoor is een voorwaarde dat de gemeente zich concentreert op bestuurlijke doelen en uitvoeringsopdrachten neerlegt bij professionele organisaties. Zij kunnen de gemeente adviseren over de invulling van nieuwe ambities.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 van dit plan wordt een overzicht gegeven van de Wmo.

In hoofdstuk 3 wordt aangegeven hoe de gemeente participatie en kwaliteitszorg handen en voeten geeft.

In hoofdstuk 4 worden de speerpunten voor de periode 2007-2011 weergegeven.

In hoofdstuk 5 wordt inzicht gegeven in de financiën.

In Hoofdstuk 6 wordt de herijking van het huidige beleid geconcretiseerd.

In bijlage 1 vindt u een inventarisatie van het huidige beleid op het gebied van de prestatievelden Wmo.

1.6 Samenvatting

Per 1 januari 2007 is de Wet maatschappelijke ondersteuning Wmo in werking getreden. In artikel 3 van de Wet maatschappelijke ondersteuning is opgenomen dat er een Wmo beleidsnota voor meerdere jaren opgesteld dient te worden. In dit vierjarig beleidsplan is aangegeven welke speerpunten als eerste prioriteit zullen krijgen in de gemeente Loppersum.

Vanuit de raad zijn de volgende drie speerpunten aangedragen:

1. mantelzorg
2. vrijwilligers
3. het loket

In dit beleidsplan is aangegeven wat de gemeente op het gebied van deze drie speerpunten wil bereiken. In achterliggend werkplan is verder uitgewerkt welke acties er genomen dienen te worden om tot de beoogde resultaten te komen.

Naast de drie aangedragen speerpunten heeft de gemeenteraad ook aangegeven de indicering van personen die onder de Wmo vallen als aandachtspunt te zien. De gemeente wil een beter beeld hebben van de huidige afhandeling van aanvragen en wil inzichtelijk krijgen of dit de meest efficiënte en effectieve manier van werken is. In het werkplan is nader uiteengezet hoe de gemeente hier een beter beeld van zou kunnen krijgen.

Nadat kort op de speerpunten en het aandachtspunt is ingegaan, is er een hoofdstuk gewijd aan de financiën. Alleen als het financiële kader waarbinnen gewerkt kan worden bekend is, kan er concreet aangegeven worden welke acties financieel gezien haalbaar zijn en binnen welk tijdsbestek bepaalde acties uitgevoerd kunnen worden.

Nadat er ingegaan is op de financiën en de mogelijkheden die er hierdoor zijn, is er een laatste hoofdstuk gewijd aan de herijking van het huidige beleid. Dit beleidsplan is een groeimodel en nadat er aandacht besteedt is aan de speerpunten zal er bekeken worden welk beleidsveld daarna de meeste aandacht behoeft. Er is in dit beleidsplan globaal aangegeven op welke gronden we huidig beleid zullen gaan herijken. De volgorde waarin gewerkt zal worden, zal in samenspraak met de Wmo-adviesraad, betrokken instellingen, burgers en de gemeenteraad worden bepaald.

2. De Wmo in beeld

De Wmo is door het Rijk in de eerste plaats bedoeld om zorg in de toekomst betaalbaar en werkbaar te houden. Nederland moet zich daarvoor ontwikkelen van een verzorgingsstaat tot een zogenoemde participatiemaatschappij: een samenleving waaraan iedereen mee moet kunnen doen en mee wil doen. Mensen zullen meer dan nu zelf verantwoordelijk zijn voor het vinden van de zorg en ondersteuning die ze nodig hebben, bijvoorbeeld in hun eigen omgeving. Pas wanneer zij die oplossingen en de noodzakelijke hulp (tijdelijk) niet zelf kunnen vinden, kunnen ze een beroep doen op de gemeentelijke overheid. Die kan de behoeften en mogelijkheden van burgers en organisaties in haar gemeente het beste inschatten en heeft daarom van het Rijk de taak gekregen de Wmo uit te voeren.

Het Rijk zorgt via de AWBZ (Besluit Zorgaanspraken) voor langdurige, onverzekerbare en dure medische zorg; precies die onderdelen waar de AWBZ oorspronkelijk voor bedoeld was. De vormen van zorg die van de AWBZ naar de Wmo worden overgeheveld, hebben vooral betrekking op praktische ondersteuning en sociale begeleiding. Het is belangrijk te weten dat de Wmo alléén geldt als mensen aan geen enkele andere wet rechten kunnen ontnemen. Dus alleen als mensen niet kunnen terugvallen op, bijvoorbeeld, de AWBZ, Zorgverzekeringswet, de Wet op de jeugdzorg of de Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen.

Visie op participatie:

Loppersum is een gemeente waarin mensen op elkaar betrokken zijn en met behoud van respect voor ieders eigenheid zich verantwoordelijk voelen voor elkaar en voor het maatschappelijk reilen en zeilen. Burgers zijn van uit hun maatschappelijke betrokkenheid in staat en gemotiveerd om actief deel te nemen in de samenleving. De onderlinge betrokkenheid tussen generaties zorgt ervoor dat men elkaar ondersteunt om ook op termijn zelfstandig te kunnen blijven wonen en deelnemen. Respect, betrokkenheid en verantwoordelijkheid strekken zich uit van instanties tot en met individuele burgers, over en weer. Vanuit die houding is er oog voor wederzijdse belangen en de raakvlakken daarin, waardoor vanzelfsprekend integraliteit ontstaat, ook tussen oorspronkelijke bewoners en mensen van buiten de gemeente. Het wederzijdse respect waarborgt dat ieders levenskeuzes in volle vrijheid kunnen worden beleefd. Daardoor is ook geborgd dat voldoende differentiatie in het aanbod van diensten blijft bestaan, waardoor gebruikers van die diensten daadwerkelijk kunnen kiezen. Door de intrinsieke samenwerking kan de gemeente zich beperken tot een faciliterende en regisserende rol, gericht op de zorg om iedereen te bereiken en te betrekken.

2.1 De belangrijkste aspecten van de Wmo

- *Compensatieplicht voor individuele voorzieningen*

De wet bevat nu een algehele compensatieplicht voor individuele voorzieningen (de vroegere Wvg voorzieningen aangevuld met huishoudelijke verzorging).

De gemeente heeft daardoor sinds 1 januari 2007 de plicht om belemmeringen in de deelname aan de samenleving en zelfredzaamheid te compenseren.

- *Beleidsplan Wmo*

Elke vier jaar moet er een Wmo beleidsplan worden vastgesteld. In dit beleidsplan wordt aangegeven wat de doelstellingen zijn, wat de samenhang in beleid is ten aanzien van alle terreinen van de Wmo, welke resultaten de gemeente wil bereiken, de kwaliteitswaarborging, de keuzevrijheid van cliënten en de inbreng van maatschappelijke organisaties en doelgroepen.

Tevens is het verplicht om jaarlijks een cliënt tevredenheidsonderzoek te houden en dit samen met de registratie van prestaties voor 1 juli na afloop van het kalenderjaar te presenteren. Het burgerjaarverslag is hiervoor het geëigende middel.

- *Burgerparticipatie*

De Wmo verplicht de gemeente om alle maatschappelijke organisaties bij de beleidsvoorbereiding en uitvoering te betrekken.

- *Prestatievelden*

De verantwoordelijkheden van de gemeente zijn vastgelegd in negen prestatievelden. Dit zijn de beleidsterreinen waarin de gemeente verplicht is beleid te voeren. De prestatievelden zijn:

1. het bevorderen van sociale samenhang en leefbaarheid in dorpen, buurten en wijken;
2. op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met het opgroeien en ondersteuning van ouders met problemen met het opvoeden;
3. het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning;
4. het ondersteunen van mantelzorg en vrijwilligers;
5. het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en het bevorderen van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem;
6. het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer;
7. maatschappelijke opvang, advies en steunpunten huiselijk geweld;
8. OGGZ: de openbare geestelijke gezondheidszorg;
9. ambulante verslavingszorg.

Voor de meeste prestatievelden geldt dat de gemeente al beleid heeft ontwikkeld en uitvoert. De Wmo omvat de huidige Welzijnswet, de Wet voorzieningen gehandicapten en de huishoudelijke verzorging uit de AWBZ. Daarnaast gaat een aantal subsidieregelingen over naar de Wmo, waaronder de middelen voor "Coördinatie Vrijwillige Thuiszorg en Mantelzorgondersteuning" (CVTM). Ook een klein deel van de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg, dat nu onder de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid valt, wordt onder de Wmo gebracht (denk aan het thema 'huiselijk geweld'). In een volgend kabinet zal worden onderzocht of op termijn de ondersteunende en activerende begeleiding worden opgenomen in de Wmo.

Dit ziet er uit als volgt:

WAS	IS
Welzijnswet	Wmo sinds 1 januari 2007
Wet Voorzieningen Gehandicapten (WVG)	Wmo sinds 1 januari 2007
Huishoudelijke verzorging in de AWBZ	Wmo sinds 1 januari 2007
Zorggerelateerde subsidieregelingen AWBZ/ZFW	in Wmo sinds 1 januari 2007
Ondersteunende en activerende begeleiding in de AWBZ	deze kabinetsperiode niet in Wmo
Maatschappelijke opvang en vrouwenopvang, specifieke uitkering aan centrumgemeenten in het kader van de Welzijnswet	Wmo voor centrumgemeente sinds 1 januari 2007
OGGZ, openbare geestelijke gezondheidszorg in het kader van de Wcpv, specifieke uitkering centrumgemeenten	Wmo voor centrumgemeente sinds 1 januari 2007

- *De verplichting om de klant een keuze voor te leggen*

In de wet is opgenomen dat de gemeente verplicht wordt de burger bij alle individuele voorzieningen in het kader van de Wmo een keuze te geven tussen:

- PGB: Persoons Gebonden Budget; een som geld waar de klant alles zelf mee regelt;
- ZIN: Zorg In Natura; zoals dit tot nu toe werd gedaan met de Wvg voorzieningen.

- *Zorgloket*

De gemeenten hebben de verplichting informatie, advies en ondersteuning aan burgers te verzorgen. Dit wordt veelal vormgegeven middels een Wmo loket.

2.2 Welke beleidsruimte is er voor de gemeente?

De oorspronkelijke beleidsvrijheid van de gemeente bij de voorbereiding van de wet is aanmerkelijk beperkt door de talrijke amendementen van de Tweede Kamer. Wat is er nog over van de beleidsruimte voor de gemeente?

De beleidsvrijheid voor de nieuwe Wmo taken wordt gedeeltelijk bepaald door de omvang van de middelen, die met deze regelingen in het gemeentefonds worden gestort. De middelen gaan allemaal over naar het gemeentefonds als een specifieke regeling zonder kortingen. Voorts worden de middelen verdeeld op basis van een vierjarig overgangsregime van historische uitgaven naar een objectieve verdeelsleutel. Ook komt er een onafhankelijke monitor van de uitgaven die uitmondt in een onafhankelijk advies van bijstelling van het jaarlijks budget in het gemeentefonds.

Er zijn een aantal belangrijke beleidskeuzes mogelijk:

- Algemeen beleid om met algemene toegankelijke voorzieningen dure individuele voorzieningen te voorkomen. Een voorbeeld is verbeteren van de toegankelijk van het Openbaar Vervoer en regelen van voor- en natransport naar de bushaltes waardoor een deel van de huidige doelgroep Regiotaxi via deze algemene voorzieningen wordt bediend. Of wanneer er voldoende geschikte toegankelijke seniorenwoningen zijn dan kunnen dure individuele woningaanpassingen voor een deel achterwege blijven.
- Regiefunctie.
Het terrein van wonen, welzijn en zorg kent voor kwetsbare groepen onvoldoende regievoering. De kans dat organisaties langs elkaar heen werken heeft een negatief effect op de doelmatige en integrale aanpak van doelgroepen. Door te voorzien in regiestructuren en netwerken kan de dienstverlening geoptimaliseerd worden en doelmatiger met middelen worden omgesprongen. Dit betekent wel investeren in relaties en overlegvormen met o.a. zorgaanbieders, woningbouwcorporaties, welzijninstellingen en vrijwilligerswerk.
- "Document gebruikelijke zorg"
Dit document spreekt zich uit over wanneer en welke huisgenoten gebruikelijke zorg aan elkaar verlenen. Bijvoorbeeld moet een 70-jarige man na een herseninfarct van zijn echtgenote de huishouding doen als hij dat nog nooit heeft gedaan. En zo ja in welke mate dan? De gemeente heeft de vrijheid om hiervan af te wijken; echter de budgetten zijn wel op dit document gebaseerd.
- Investeren in vrijwilligerswerk en mantelzorgondersteuning. Door vraag- en aanbodzijde te coördineren kan wellicht het sociaal welbevinden van kwetsbare burgers verbeterd worden. Door mantelzorgers te ondersteunen kunnen ze wellicht hun taak langer volhouden. In omvang is de mantelzorg (veelal de zorg van huisgenoten, ouders en kinderen) vier keer zo groot als de professionele zorg. Als mantelzorgers het niet meer kunnen volhouden betekent dit vaak alleen nog maar de uitweg van opname in een verzorgings- of verpleegtehuis. Daarom is het van belang dat er evenwicht komt tussen mantelzorg en professionele zorg (b.v. thuiszorg)
- De algemene vraag wanneer mensen voor hulp en ondersteuning in aanmerking komen. Dit is vastgelegd in de Wmo verordening en behoort tot de beleidsvrijheid van de gemeente.
- Inzetten op algemene collectieve voorzieningen in het kader van het welzijnswerk zodat kwetsbare groepen beter kunnen participeren in de samenleving. Hiertoe wordt het welzijnswerk in de komende tijd herijkt waarbij de vraag van de burger meer centraal komt te staan en de gemeente de afstemming en samenwerking tussen de welzijnsorganisaties en de plaatselijke zorginstellingen wil bevorderen.

2.3 Regionale samenwerking

De gemeente Loppersum werkt sinds 1975 samen met omliggende gemeenten in de Regioraad Noord Groningen. Het gaat om de gemeenten Bedum, Ten Boer, Appingedam, Delfzijl, Eemsum, Winsum en de Marne. deze gemeenten werken samen op verschillende beleidsterreinen zoals jeugd, educatie, milieu, vervoer, welzijn en zorg.

Sinds de invoering van de Wet Voorzieningen Gehandicapten (1994) hebben de gemeenten in Noord Groningen veel samengewerkt op het terrein zorg en welzijn. Het betrof het voorbereiden van verordeningen, het formuleren van beleid en het uitwisselen van kennis en ervaring.

De invoering van de Wmo in de gemeente is een opgave waarbij veel onderdelen, diensten, instellingen en organisaties binnen en buiten de gemeente betrokken zijn. De reikwijdte, de omvang en de complexiteit van die opgave vragen om de speciale aandacht van het college van burgemeester en wethouders.

Dat geldt temeer waar naast de maatschappelijke ondersteuning ook de combinatie van wonen en zorg in het beleid wordt betrokken. Vanwege deze complexiteit werkt de gemeente waar mogelijk samen met de overige Regioraad Noord gemeenten.

Om die reden is in 2004 gekozen voor de volgende bestuurlijke en ambtelijke organisatie:

- Elk college heeft een portefeuillehouder zorg aangewezen als coördinerend wethouder Wmo.
- Ambtelijk beschikt elke gemeente over een coördinerend ambtenaar die aanspreekpunt is voor de Wmo.
- Op regioraadniveau worden afhankelijk van de actualiteit werkgroepen ingesteld waarbij een beperkt aantal ambtenaren een vraagstuk voorbereiden dat vervolgens in het ambtelijke en daarna in het bestuurlijke overleg met alle gemeenten wordt doorgesproken.

Provinciebrede samenwerking

Aangezien de Wmo een grote omslag in beleid en uitvoering betekent, hebben de regioraadgemeenten zich in 2004 als geheel aangesloten bij het provinciebrede project Wonen, Welzijn en Zorg (project WWZ). In overleg met de andere twee regio's in de provincie Groningen is vervolgens een werkagenda vastgesteld waarbij onderscheid is gemaakt in gemeentelijke, regionale en regio-overstijgende onderwerpen. Speerpunten zijn deskundigheidsbevordering en kennisoverdracht, aandacht voor mantelzorg en wonen met zorg (aangeduid als het tiende prestatieveld). Verschillende notities met betrekking tot lokale loketten, participatie, en huishoudelijke verzorging zijn gepubliceerd. Met betrekking tot wonen met zorg wordt gewerkt aan gemeente overschrijdende convenanten met welzijnsorganisaties en woningbouwcorporaties Het project WWZ voert in opdracht van het ministerie van Volksgezond, Welzijn en Sport (VWS) de proeftuin Mantelzorg uit. De proeftuin wordt in het najaar van 2007 afgerond en bestaat uit een inventarisatie en een plan van aanpak per gemeente.

Per 1 januari 2008 wordt het project WWZ beëindigd. Het is nu nog niet bekend of en in welke vorm de 25 Groninger gemeenten na 2007 blijven samenwerken op de terreinen wonen, welzijn en zorg.

3. Participatie en kwaliteit

3.1 Participatie

Zoals al in het voorgaande hoofdstuk naar voren is gekomen verplicht de Wmo de gemeente om alle maatschappelijke organisaties bij de beleidsvoorbereiding en uitvoering te betrekken.

In dit hoofdstuk is nader aangegeven hoe de participatie in de gemeente Loppersum heeft plaatsgevonden en in de toekomst verder plaats zal vinden.

In juli 2007 is er een eerste aanzet voor het vierjarig beleidsplan Wmo tot stand gekomen. In deze eerste aanzet is het huidige beleid van de gemeente Loppersum per prestatieveld uiteengezet. De Adviesraad Wmo, de Raad en verschillende betrokken instellingen hebben een exemplaar van deze eerste aanzet ontvangen en zij hebben de tijd gekregen om aan te geven hoe zij het beleid in de toekomst ingevuld willen zien.

Ook zijn er een aantal specifieke vragen aan al deze partijen gesteld omtrent het beleidsplan Wmo waar wij als gemeente graag een antwoord op willen hebben. Naar aanleiding van de bevindingen van de Raad, de verschillende betrokken instellingen en de Wmo adviesraad wordt dit Wmo beleidsplan 2008-2011 opgesteld.

Hierna zal het definitieve beleidsplan Wmo in het college besproken worden.

Nadat het definitieve beleidsplan goedgekeurd is door het college, zal het beleidsplan behandeld worden in de commissie, waarna de Raad de uiteindelijke beslissing zal nemen of het Wmo beleidsplan vastgesteld kan worden.

Door instellingen en de adviesraad Wmo mee te laten denken over de prioriteitstelling en invulling van de beleidsterreinen van de Wmo heeft de gemeente voldaan aan haar plicht om maatschappelijke organisaties te betrekken bij de beleidsvoorbereiding.

Nadat het beleid is vastgesteld zal er per onderdeel gekeken worden hoe de verschillende partijen betrokken kunnen worden bij de uitvoering hiervan. Dit zal per prestatieveld verschillen.

3.2 Klanttevredenheid

Op grond van artikel 9 van de Wmo publiceren burgemeester en wethouder jaarlijks voor 1 juli over de prestaties op het gebied van maatschappelijke ondersteuning over het voorgaande kalenderjaar.

Daarmee vindt verantwoording plaats aan de gemeenteraad, de inwoners en de Minister van de Resultaten van het beleid en de uitvoering. De gemeenteraad kan op basis van deze verantwoording, gehoord de inwoners en belanghebbenden, het beleid aanpassen.

De bedoeling is dat de burgers en belanghebbenden daarmee maximale invloed op het beleid kunnen uitoefenen. Een van de instrumenten voor deze verantwoording is het (verplichte) jaarlijkse klanttevredenheidsonderzoek.

4. Speerpunten 2007-2010

De Wmo is zo breed dat we ons als gemeente onmogelijk overal op kunnen richten. Een aantal beleidsterreinen zal in de komende jaren worden herijkt en daar zal nu dan ook geen wijziging in plaats vinden. Een aantal beleidsterreinen verdient echter extra aandacht. Voorgesteld is om dat te doen op basis van een viertal speerpunten. De speerpunten die vanuit de gemeenteraad zijn aangedragen zijn:

- Mantelzorgondersteuning (prestatievelid 4)
- Vrijwilligersbeleid (prestatievelid 4)
- Loket (prestatievelid 3)
- Indicatiestelling (prestatievelid 6).

Deze speerpunten zijn mede gekozen op basis van provinciaal geïnventariseerde speerpunten. In een provinciebrede brainstorm is het projectbureau WWZ tot een aantal speerpunten gekomen. Op basis daarvan wordt voorgesteld voor Loppersum bovenstaande speerpunten te hanteren.

Hiernaast heeft de gemeenteraad tijdens de commissievergadering van 18 juni aangegeven dat zij de indicering een aandachtspunt vinden.

Hieronder zal eerst ingegaan worden op de drie aangedragen speerpunten en hierna zal de indicering aan bod komen

4.1 Mantelzorg

De hulp van mantelzorgers is van essentieel belang voor het welslagen van de Wmo. De gemeente kan niet iedereen volledig ondersteunen. Zij heeft de mantelzorgers daarbij hard nodig. De gemeente wil met haar toekomstig beleid de Loppersumse mantelzorgers ondersteunen in hun mantelzorgtaak zodat zij hun taken zo lang, zo goed en zo gezond mogelijk kunnen blijven uitvoeren. Daarnaast is een mantelzorger voor een hulpbehoevend iemand een bekend en daarmee veilig persoon. Het is daarom van belang om in het te formuleren Wmo beleid constant te bedenken hoe de gemeente de mantelzorgers kan ondersteunen.

Voor een doelmatig beleid op het gebied van Mantelzorg wil de gemeente de samenwerking intensiveren met welzijnsinstellingen en zorginstellingen, zodat men samen kan zorgen voor een doelmatig beleid.

De gemeente Loppersum wil, naast het huidige beleid op het gebied van de mantelzorg, extra inzetten op voorlichting en begeleiding voor de mantelzorgers. Het doel dat de gemeente hiermee wil bereiken is dat overbelasting van de mantelzorgers wordt voorkomen.

De beleidsacties die de gemeente wil oppakken c.q. intensiveren is de bewustwordingscampagne voor mantelzorgers. Om mantelzorgers te kunnen bereiken, is het belangrijk dat mensen zich herkennen in de term "mantelzorg" en zich hiermee identificeren. Dit is een belangrijke vereiste om deze doelgroep gericht te kunnen bereiken. De bewustwording kan via diverse kanalen worden gestimuleerd. De komende periode wordt nader bekeken op welke wijze hier verder vorm aan kan worden gegeven. Een tweede beleidsactie is het integraal meenemen van mantelzorgondersteuning in hulp en dienstverlening. In de contacten tussen instanties en zorgvragers dient altijd te worden nagegaan of er verdere ondersteuning van de mantelzorger (s) noodzakelijk dan wel gewenst is. De gemeente kan hier concreet inhoud aan geven door in haar Klant Contact Centrum dit aspect steeds bewust mee te nemen in de benadering van haar cliënten. Vanuit haar regierol kan zij de structurele aandacht voor de mantelzorgondersteuning stimuleren bij haar zorg- en welzijnspartners. Tot slot is het verder vormgeven van de gemeentelijke regierol van belang als beleidsinstrument. De mantelzorgerondersteuning is een gemeentelijke taak geworden, hetgeen niet betekent dat de gemeente alles zelf moet organiseren en uitvoeren. De gemeente zal haar verantwoordelijkheid nemen en haar rol als regisseur in het veld van mantelzorgondersteuning concreet inhoud moeten geven. In elk geval zullen wij op basis van een analyse van de vraag- en aanbodkant gerichte activiteiten gaan ondernemen om de vraag- en aanbodkant nog beter op elkaar te laten aansluiten.

4.2 *Vrijwilligers*

Het Centrum voor Maatschappelijk Ondersteuning (CMO) heeft in haar jaarrapportage 2006 ook aandacht geschonken aan het vrijwilligerswerk in onze provincie. Daarbij is niet op gemeentelijke maar naar provinciaal en regionaal niveau. Het bleek dat ten opzichte van 2002 er sprake was van een lichte daling van het aantal vrijwilligers in de regio Noord. Die daling is provinciebreed zichtbaar.

Was in 2002 bijna 58 % van de Groningers lid van een of meer verenigingen, in 2006 is 53% van de Groningers lid van een vereniging.

De landelijke trend (en ook van de provinciale trend) van het afnemend aantal vrijwilligers vindt men in de gemeente Loppersum zorgwekkend. Om die reden wil de gemeente meer nadruk leggen op het stimuleren van vrijwilligerswerk, omdat vrijwilligerswerk een onmisbaar deel van de leefbare samenleving vormt.

De gemeente Loppersum streeft hierbij de volgende doelen na.

- Ondersteuning en scholing van vrijwilligers
- Het creëren van maatschappelijke stages
- Vergroten van het aantal vrijwilligers

Om bovenstaande doelen te concretiseren zal er in 2008 een nota vrijwilligerswerk opgesteld worden waarin de notitie vrijwilligerswerk gemeente Loppersum van 2002 geactualiseerd zal worden. De nota beperkt zich nadrukkelijk tot het formuleren van de wijze waarop de gemeente Loppersum het bestaande vrijwilligerswerk wil ondersteunen. Tevens zal er bekeken worden welke mogelijkheden er zijn rond deelname aan de vrijwilligerscentrale en de vrijwilligersvacaturebank.

4.3 Het loket

In het kader van de verplichting zoals verwoord in de Wet maatschappelijke ondersteuning om ook invulling te geven aan de informatie en adviesfunctie van de gemeente, heeft Loppersum bij de start van de Wmo op 1-1-2007 ervoor gekozen om een loket Wonen, Welzijn en Zorg beschikbaar te hebben voor haar burgers. Burgers kunnen hier terecht voor vragen en aanvragen op het terrein van wonen welzijn en zorg. Hiermee krijgt de informatie en adviesfunctie een fysieke gedaante.

Andere instrumenten waarmee de gemeente genoemde verplichting vorm geeft, zijn :

- Gebruik maken van lokale en regionale pers (voorbeeld: informatiepagina van de gemeente in de Ommelander Courant);
- De digitale databank (INVIS genaamd) met daarin informatie van en over aanbieders wonen welzijn en zorg;
- Mogelijkheid om per e-mail contact te onderhouden met burgers (loketWWZ@loppersum.nl);
- Ondersteunen van het informatiepunt van Fivelland voor met name ouderen
- Het benutten van steunstees voor het beantwoorden van vragen.

De ontwikkeling van het loket WWZ (synoniem: het zorgloket) maakt onderdeel uit van de ontwikkeling van het KlantContactCentrum (KCC). Het KCC zal vanaf 1 oktober 2007 de frontoffice zijn voor wat betreft het afhandelen van vragen en aanvragen van burgers op het totale dienstenpakket van de gemeente, waaronder dus ook op het gebied van de Wmo. Hiermee zal de benaming "loket WWZ" komen te vervallen (immers, er zal geen aparte balie WWZ meer bestaan). Verwacht wordt dat de meeste vragen (80%) direct aan de balie, dus bij het eerste klantcontact, afgehandeld kunnen worden. De afhandeling van de overige vragen (20%) zal vragen om een andere aanpak. Een mogelijkheid zal kunnen zijn deze vragen af te handelen door middel van gesprekken. Hierbij kan gedacht worden aan medewerkers met een backoffice achtergrond, zoals de consulent Wmo.

Het zal nodig zijn veel aandacht te besteden aan een zorgvuldige vraagverheldering. In de komende scholingstrajecten van de frontoffice medewerkers zal voor wat betreft de aspecten wonen, welzijn en zorg aandacht worden geschonken aan deze vraagverheldering. Met deze invulling wordt gestreefd naar een adequate afhandeling van de gestelde vragen/verzoeken van burgers. Evaluatie van het KCC zal in 2008 moeten aantonen in hoeverre deze invulling kan worden gecontinueerd.

De doelstelling van prestatieveld 3 is het zodanig vormgeven van de informatie en adviesfunctie dat burgers snel, adequaat en efficiënt worden geholpen bij hun vragen en aanvragen om ondersteuning op het gebied van de Wmo. Het provinciale onderzoeksbureau Centrum voor Maatschappelijke Ontwikkeling (CMO) heeft op verzoek van het college een inventarisatie gedaan naar de nadere vormgeving van de informatie en adviesfunctie. De bevindingen zoals verwoord in de CMO-notitie zullen benut kunnen worden bij de verdere ontwikkeling van de informatie en adviesfunctie. Daarbij is het zaak aandacht te schenken aan de rol die de gemeente kan hebben. In een aantal gevallen heeft de burger ook de mogelijkheid via andere kanalen aan haar informatie te komen. Te denken valt hierbij onder andere aan de genoemde steunstees, maar ook aan informatiepunten van zorginstellingen, zoals Zorggroep Fivelland en Thuiszorg Groningen.

Wat betreft Zorggroep Fivelland: deze heeft in haar schriftelijke reactie op de inventarisatie van het huidig beleid, de suggestie gedaan om het eigen informatiepunt deel te laten uitmaken van het Wmo-loket (lees KCC), met als doel: 1 loketfunctie. Burgers hoeven niet verwezen te worden naar Wiemersheerd met bepaalde hulpvragen, aldus Fivelland in haar reactie.

Er zal veel gebruik gemaakt worden van de kennis en kunde van diverse instellingen om vorm te geven aan dit beleidsveld. Aan de verdere invulling van deze beleidslijn zal in 2008 worden gewerkt en dit zal moeten resulteren in concrete voorstellen.

4.4 Indicering

Indicering is de basis van een gezond Wmo beleid. De juiste mensen krijgen de juiste zorg in voldoende mate.

Indicering geschied op basis van protocollen zoals deze gehanteerd werden door het CIZ en op basis van de vastgestelde Wmo verordening en het verstrekkingenboek. De gemeente zal moeten nagaan of de protocollen van het CIZ in voldoende mate aansluiten bij de lokale situatie en of het lokale beleid ten opzichte van indicering aansluit bij de huidige visie op de zorg.

Jaarlijks zal geëvalueerd worden of de gemeentelijke visie op de zorg nog aansluit bij het vastgestelde beleid. Door bijvoorbeeld een veranderende samenstelling van de bevolking door toenemende vergrijzing kan er door de gemeente voor gekozen worden om een hogere eigen bijdrage te gaan vragen aan cliënten met een hulpvraag of er kan besloten worden strengere regels te hanteren voor indicatie, waardoor er minder mensen in aanmerking komen voor de individuele voorzieningen die onder de Wmo vallen. Door het verleggen van prioriteiten in het kader van de Wmo of als consequentie van de financiële situatie van de gemeente kunnen er wijzigingen in het beleid ten aanzien van indicering optreden.

Tot slot zal er onderzocht worden of de huidige manier waarop het proces rond de indicatiestelling verloopt de snelste, effectiefste en efficiëntste manier van indiceren is. Aan de hand van de uitkomsten van dit onderzoek wordt bekeken wat een goede verhouding is tussen indicatiestelling door externe bureaus en/ of medewerkers binnen de gemeente.

5. Financiële aspecten

In het jaar 2007 heeft de gemeente Loppersum € 743.386,00 vanuit het Rijk uitgekeerd gekregen voor de in- en uitvoering van de Wmo.¹

In het Bestuursakkoord tussen het Rijk en de VNG is afgesproken dat met ingang van 2008 het objectieve verdeelmodel gehanteerd zal worden voor alle nieuwe onderdelen van het Wmo-budget. Op basis van het objectieve verdeelmodel en andere aanpassingen (inflatie, prijscorrectie enz) is de structurele uitkering in 2008 € 999.693,00 uitgekeerd. Het herverdelingseffect in deze uitkering is € 17,00 per inwoner, afgerond € 180.000,00. Om de nadeelgemeenten tegemoet te komen wordt de herverdeling over drie jaar gespreid. Dat betekent dat vanwege de toename van € 180.000,00 voor 2008 een korting op de uitkering van het gemeentefonds wordt toegepast van € 120.000,00 en in 2009 van € 60.000,00. In 2010 is het structurele niveau bereikt. In 2008 is reëel (wederom afgerond) € 880.000,00 aan rijksmiddelen beschikbaar. De uitkering maakt deel uit van de algemene uitkering en is niet geoormerkt voor Wmo. Uitgangspunt is evenwel dat de middelen die worden ontvangen (algemene uitkering en eigen bijdragen) beschikbaar zijn voor uitvoering van de Wmo. Bij het maken van de beleidskeuzes is de omvang van deze middelen daarom leidend. Voor de daadwerkelijke uitgaven evenwel niet. Wij zullen de rechten die mensen aan het vastgestelde beleid kunnen ontlenen moeten honoreren en het budget uit eigen middelen moeten aanvullen, indien de rijksmiddelen tekort schieten.

Gelet op de beschikbare middelen aan de ene kant en de begrote kosten voor uitvoering van het bestaande beleid aan de andere kant zijn de mogelijkheden om nieuw beleid op basis van de gekozen speerpunten voor 2008 gering. Wij willen ons maximaal inspannen om de ruimte die in 2009 en in 2010 ontstaat ten gevolge van de herverdeling voor nieuw beleid in te zetten. Dat is mogelijk als de kosten die het gevolg zijn van meer aanvragen voor voorzieningen door het rijk worden gecompenseerd, zoals in het bestuursakkoord tussen rijk en gemeenten is overeengekomen.

In bijlage II wordt duidelijk in welke mate de inkomsten voor Wmo daadwerkelijk voor uitgaven in het kader van de Wmo worden ingezet. Daarbij past nog de volgende kanttekening. In het Wmo-budget zijn ook de middelen begrepen die de gemeenten voorheen op declaratiebasis ontvingen voor de zogenaamde dure woningaanpassingen (boven € 22.450,00). De kosten voor deze woningaanpassingen zijn geraamd onder de post woonvoorzieningen WVG en worden derhalve niet uit het Wmo-budget gedekt. Globaal kan daarom worden vastgesteld dat de inkomsten voor de Wmo daadwerkelijk voor de uitvoering worden ingezet.

2007

In 2007 wordt een tekort voorzien, dit wordt onder andere veroorzaakt door met name hogere kosten voor PGB voor huishoudelijke verzorging. Mogelijkheden om de tekorten om te buigen moeten nog worden uitgewerkt. Mogelijk dat het scherper inkopen van zorg of het verlagen van de kosten voor externe indicaties door ook zelf te indiceren, kunnen bijdragen aan het verlagen van de ontstane tekorten.

In bijlage II treft u een overzicht van de verwachte kosten voor 2007 afgezet tegen de bijdrage van het rijk in 2007 en de verwachte kosten 2008 afgezet tegen de inkomsten van het rijk. Doordat bij de opstelling van de begrotingen 2007 en 2008 de exacte bijdragen van het rijk nog niet bekend waren wijkt dit van elkaar af.

Uitvoeringskosten

Dit budget is bestemd voor de apparaatskosten die voortvloeien uit de uitvoering van de Wmo. Hierbij valt te denken aan de uitvoering van de PGB-regeling, de opstelling van het beleidsplan Wmo, de indicatiestelling, het contracteren van aanbieders, het doen van klanttevredenheidsonderzoek en dergelijke. Het door het rijk beschikbaar gestelde budget voor de uitvoeringskosten WMO is niet toereikend. Op landelijk niveau vindt hierover al discussie plaats tussen VNG en VWS. Binnen het totale budget van de Wmo in Loppersum is er niet voldoende ruimte om de tekorten op de uitvoeringskosten op te vangen. Ook om die reden is het van belang dat het rijk voldoende middelen beschikbaar stelt voor de uitvoeringskosten. Als in de toekomst de kosten van de zorg gaan stijgen kan dit anders tot grote financiële problemen leiden.

¹ Junicirculaire en afdeling financiën, R. Boonstra-Klooster, 15-08 2007

6. Herijking huidig beleid

De positie van de gemeente Loppersum verandert. Ook voor het sociale beleid geldt dat enerzijds de samenwerking in de regio steeds belangrijker wordt, terwijl er tegelijkertijd de opgave is om op gemeentelijk niveau meer samen te werken met bewoners en met partners en om daar een duidelijke rol in in te nemen. Voor het Wmo beleid gaat het om het ontwikkelen van stuurkracht; het maken van keuzes en daarop sturen. Tevens gaat het om het leggen van verbindingen en het positioneren van voorzieningen of projecten. Die andere aanpak stelt andere eisen aan de ambtelijke organisatie, maar ook aan de uitvoerende partijen. Ambtelijk zal er meer in projecten gewerkt worden om ontwikkelingen te initiëren. Partijen in het veld zullen meer moeten samenwerken en soms zal dit met partijen zijn die op een andere schaal opereren. Die ontwikkeling maakt een strategische heroriëntatie voor de uitvoerende partijen nodig en vraagt andere competenties van ambtenaren.

Het is de bedoeling om de komende 3 jaar op het terrein van de Wmo vaker op projectbasis te gaan werken.

Bij de herijking van het beleid zal bij elk onderwerp de vraag gesteld moeten worden: "Wat draagt deze voorziening of subsidie bij aan het zelforganiserend vermogen van onze burgers".

De herijking van het Wmo beleid zal als volgt uitgevoerd worden:

Prestatieveld	Moment
1, leefbaarheid: BOS-project	Nog nader te bepalen
2. opvoedingsondersteuning	Nog nader te bepalen
3.informatie en advies	2010
4. mantelzorgondersteuning en vrijwilligersbeleid	2009, gereed 1 januari 2010
5 en 6: bevorderen deelname aan maatschappelijke verkeer, en verlenen van individuele voorzieningen	Indicatiestelling: 2008, begin 2009 de verordening WMO evalueren, de rest nog nader te bepalen
7,8 en 9: maatschappelijke opvang; OGGZ; ambulante verslavingszorg	Nog nader te bepalen

Doel: Het is goed te beseffen dat het proces van herijking van de Wmo-prestatievelden gefaseerd moet plaatsvinden. Het is een illusie te menen dat op korte termijn met een bescheiden ambtelijk apparaat tot een veelomvattende herijking in staat te zijn. Bovendien zijn momenteel de meeste prestatievelden wel in beweging. Instellingen en overheden zijn regelmatig in gesprek om te komen tot een verbetering van de dienstverlening en ondersteuning aan burgers.

Bijlage 1

Inventarisatie huidige beleid prestatievelden

1. Prestatieveld 1: Leefbaarheid en sociale samenhang

1.1 Omschrijving

Het prestatieveld 'bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten', is ruim en breed geformuleerd. De gemeente heeft dan ook een grote vrijheid om hier lokaal invulling aan te geven en prioriteiten te stellen. Er zijn vele manieren waarop gemeenten de sociale samenhang kunnen bevorderen. Zorgen voor aantrekkelijke plekken waar burgers elkaar kunnen ontmoeten is daar een voorbeeld van. Een wijkcentrum of dorps huis waar verschillende zorg- en welzijnsfuncties worden gecombineerd, maakt het mogelijk dat verschillende groepen elkaar regelmatig tegenkomen. Ook sport kan een belangrijke rol spelen bij het bereiken van de doelstellingen op dit beleidsterrein en door de gemeente bevorderd en ondersteund worden. Het bevorderen van sociale samenhang en leefbaarheid raakt ook andere sectoren als wonen, ruimtelijke ordening, integratiebeleid, veiligheid en economie. Leefbaarheid laat zich definiëren als: het wonen in een prettige en veilige omgeving, met de mogelijkheid om (thuis of in de buurt) gebruik te kunnen maken van (eenvoudige) zorg-, welzijns- en gemakdiensten. Het vereist een omslag in de aanpak: van aanbod gerichte voorzieningen naar vraag gerichte voorzieningen en van voorzieningen verdeeld naar categorie naar verdeeld per gebied. Daarbij moet een andere organisatie van de zorg, welzijn en dienstverlening, van categoriaal naar gebiedsgericht, zich richten op 3 componenten:

- Huis
- Diensten/ voorzieningen
- Omgeving

Dus: een goede toegankelijke - aanpasbare of aangepaste - woning, betaalbare en bereikbare haal- en brengdiensten en een veilige, toegankelijke openbare ruimte. Het spreekt dan ook vanzelf dat het bevorderen van de sociale samenhang en leefbaarheid raakt aan andere sectoren als wonen, ruimtelijke ordening, veiligheid en economie.

Met name de laatste twee elementen, goede haal en brengdiensten en een toegankelijke en veilige openbare ruimte, zijn niet alleen interessant voor mensen met een handicap, maar voor iedere bewoner. In die zin dienen mensen met een beperking als hefboom als het gaat om het leefbaar maken en houden van een dorp. Maar ook andersom, een omgeving die heel, schoon en veilig is, waarin gemeenten dus veel investeren in leefbaarheid, zal de vraag naar zorg verminderen. Om de leefbare woonomgeving tevens zodanig te maken dat het de sociale samenhang bevordert, kent dit beleidsterrein twee belangrijke uitgangspunten. Ten eerste ontstaat het bevorderen van de sociale samenhang en de leefbaarheid niet alleen door de inzet van de door de gemeente gefinancierde professionele organisaties. Ook en met name gaat het om de inzet van de bewoners zelf. Een leefbare woonomgeving heeft immers geen vast format maar wordt bepaald door de bewoners zelf. Het ligt dan ook voor de hand dat de gemeente bij de uitwerking van dit beleidsterrein aansluit bij initiatieven van de bewoners, of dergelijke initiatieven stimuleert, om ervoor te zorgen dat de voorzieningen in de wijk optimaal aansluiten bij de wensen en behoeften van de bewoners.

Ten tweede wordt de sociale samenhang bevorderd door het hanteren van het principe van algemeen naar bijzonder van bijzonder naar algemeen (oplossingen voor leefbaarheid voor iedereen in het dorp). Vaak is het (op de lange termijn) voordeliger om oplossingen te kiezen die niet voor specifieke doelgroepen maar voor iedereen bruikbaar zijn. Dit zorgt er tevens voor dat mensen meer mogelijkheid krijgen om direct of meer op afstand elkaar tegen te komen en/of elkaar te ontmoeten.

1.2 Huidig beleid/ uitvoering

Regionaal:

In het kader van de gebiedsgerichte aanpak (samenwerkingsverband tussen provincie en de acht Noord-Groninger gemeenten) zal aandacht besteed worden aan het ontwikkelen van nieuwe /woon/zorg/welzijn vormen voor ouderen.

Lokaal:

Onder het huidige beleid, dat onder prestatieveld 1 valt, vallen de volgende lokale (beleids)onderwerpen:

Sport

De gemeente Loppersum is van mening dat sport belangrijk is in onze maatschappij. Sportbeoefening kan immers een belangrijke bijdrage leveren aan andere doelstellingen zoals de opvoeding van de jeugd, de bevordering van de gezondheid en de sociale ontplooiing en integratie van diverse minderheidsgroepen in de samenleving. Om die reden heeft de gemeente Loppersum in de sportnota 2000-2005 aangegeven ernaar te streven om de basisvoorzieningen in stand te houden zolang er gebruik van wordt gemaakt.²

De visie die de gemeente Loppersum aangeeft ten aanzien van het sportbeleid is dat het uitgangspunt ten aanzien van de sportbeoefening moet zijn, dat alle inwoners voor een redelijke prijs moeten kunnen sporten. Dit betekent dat de accommodaties niet kostendekkend kunnen zijn. De tarieven zullen betaalbaar moeten blijven. Mensen met een minimum inkomen, kunnen in onze gemeente gebruik maken van de stimuleringsregeling gemeente Loppersum.

Vanaf de herindeling in 1990 kent de gemeente Loppersum voor de sport geen structurele subsidies toe. De gemeente Loppersum is van mening, dat door het zo laag mogelijk houden van de huurtarieven, dit soort subsidies niet noodzakelijk zijn. Zij leggen dan ook zoveel mogelijk de nadruk op indirecte subsidiëring.

De gemeente zorgt in principe voor de basisvoorzieningen bij sportaccommodaties, welke een algemeen belang dienen. Wat exact onder een basisvoorziening moet worden verstaan is per accommodatie verschillend en zal ad hoc bepaald moet worden.

Uit de sportnota 2000-2005 kwam naar voren dat de kwaliteit van de basisvoorzieningen zodanig is, dat er groot onderhoud / renovaties plaats moeten vinden. In de periode 2000-2005 is hiervoor in totaal een bedrag beschikbaar gekomen van plus minus f 1,2 miljoen. In deze periode is een gedeelte van de voorgestelde renovaties uitgevoerd. Door de financiële positie is echter bij lange na niet alles gerealiseerd.

De gemeente heeft ook deelgenomen aan het breedtesportproject (2002 tot en met 2006). Hierbij heeft de gemeente een financiële bijdrage van het Rijk en de provincie ontvangen voor projecten die in arrangementen sportieve- of bewegingsactiviteiten voor jongeren en ouderen aanbieden in samenwerking met buurt-, onderwijs- en sportorganisaties. Vanaf 2007 doet de gemeente Loppersum mee aan het BOS-project. Ook bij dit project worden financiële middelen van Rik en provincie ontvangen ten behoeve van de breedtesport. Loppersum heeft hierbij ingezet op de doelgroep 6 tot 12 jaar. Het Groninger Sport Model (GSM) is hierbij één van de speerpunten. Het GSM houdt in dat er meer gymonderwijs op de basisscholen plaatsvindt.

Tot op heden neemt sport dus een belangrijke positie in in de gemeente Loppersum en de gemeente geeft ook aan dat dit onderwerp belangrijk is voor het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen. In het jaar 2000 is er een enquête gehouden onder de bevolking van de gemeente Loppersum en hieruit bleek dat de gebruikers van gemeentelijke accommodaties over het algemeen tevreden zijn over de accommodaties. Slechts een klein percentage geeft aan, dat men over te weinig uren gemeentelijke accommodatie beschikt.

² Ten aanzien van de accommodaties beperkt de bemoeienis van de gemeente zich tot de basisvoorzieningen. Onder de basisvoorzieningen verstaan wij bij:

Voetbal	:	de voetbal- en trainingsvelden plus kleedgelegenheden;
Tennis	:	de tennisbanen plus kleedgelegenheden;
Schaatsen	:	ijsbaanterreinen.
Binnensporten	:	de sportzalen, die primair worden gebruikt door het onderwijs.
Zwemmen	:	de zwembaden die voldoen aan de wettelijke eisen.

Speeltuinen/- plaatsen

Sinds 1991 is er in de gemeente Loppersum een notitie speelplaatsen aanwezig. In deze notitie is aangegeven wat de beleidsuitgangspunten van de gemeente zijn ten opzichte van de speeltuinen.

De belangrijkste beleidsuitgangspunten ten tijde van de notitie speelplaatsen waren de volgende:

1. Gezien de leefbaarheid in de verschillende dorpen in onze gemeente zullen de bestaande speeltuinen/ velden zoveel mogelijk in stand moeten worden gehouden.
2. Men streeft er naar dat alle speeltuinen worden beheerd door een vereniging opdat wordt bereikt dat er enig toezicht is en er tevens bij alle speeltuinen een aanspreekpunt naar de gemeente toe is
3. Er zal een fonds ten behoeve van vernieuwing, vervanging en uitbreiding speelattributen worden ingesteld. Jaarlijks zal moeten worden bekeken hoeveel geld er beschikbaar kan worden gesteld. uit dit fonds kan aan de verenigingen een bijdrage worden verstrekt.
4. Aan de verenigingen zal geen exploitatiesubsidie worden vertrekt
5. Nieuwe attributen zullen zoveel mogelijk vaste toestellen zijn welke voldoen aan de daaraan gestelde veiligheidsnormen
6. Voor controle kan een onderhoudscontract worden afgesloten waarbij tenminste 1 maal per jaar gecontroleerd wordt op veiligheid en het onderhoudsniveau van het object
7. Dagelijks onderhoud moet worden uitgevoerd door de verenigingen zelf
8. De verenigingen zijn verantwoordelijk voor de goede staat van de speeltuinen

Tot op heden zijn deze uitgangspunten gelijk gebleven. De vliegende equipe is sinds een aantal jaren verantwoordelijk voor het onderhoud en de jaarlijkse keuringen van de speeltuinen. De gemeente betaalt de vliegende equipe hier jaarlijks een bedrag voor.³

De gemeente vindt het nog steeds erg belangrijk dat de speeltuinen een vereniging hebben die toezicht houden, maar momenteel is nog niet in iedere speeltuin een vereniging actief.

De laatste jaren is er steeds minder geld beschikbaar voor onderhoud van speeltuinen en hierdoor is het voor de gemeente steeds moeilijker om de voorzieningen op peil te houden.

Sociale alarmering en maaltijdvoorziening

In de gemeente Loppersum is er maaltijdvoorziening en sociale alarmering aanwezig. De drie aanbestede zorgaanbieders, te weten Thuiszorg Groningen, De Hoven/Fivelland en Stichting Oosterlengte bieden deze diensten aan. De gemeente subsidieert daarnaast de maaltijdvoorziening door Tafeltje Dekje. Het betreft een subsidie in de kostprijs van maaltijden aan zelfstandig wonende ouderen, die aan huis worden bezorgd. Jaarlijks besteedt de gemeente hier een bedrag van € 6.2500,00 aan. De gemeente subsidieert Tafeltje Dekje, om een goede maaltijdvoorziening voor daarvoor in aanmerking komende ouderen te bevorderen.

Bibliotheken

Momenteel subsidieert de gemeente Loppersum de Stichting Openbare Bibliotheek gemeente Loppersum voor een bedrag van ongeveer 200.000 euro per jaar met tot doel om zorg te dragen voor de instandhouding van de openbare bibliotheek, teneinde burgers in staat te stellen zich tegen redelijke tarieven van informatie te voorzien door middel van boeken, platen, cd's et cetera.

Het rijk heeft voor de komende periode opnieuw middelen beschikbaar gesteld voor bibliotheekvernieuwing. De gemeenteraad van de gemeente Loppersum heeft in 2005 een verklaring afgegeven om voor deze middelen in aanmerking te komen. De gemeenten Bedum, Ten Boer, Loppersum, Delfzijl en Appingedam hebben in de zomer van 2005 een inventarisatie laten maken over de rol van gemeenten als opdrachtgever en mogelijke samenwerkingsvormen, als eerste is gekozen voor samenwerking rond basisonderwijs en het cultureel ondernemersschap. De clustervorming is in 2006 verder opgepakt met als doel te komen tot 1 bibliotheek voor de 5 gemeenten.

³ De vliegende equipe is opgericht als een groep langdurig werklozen en was een werkproject van de gemeente. Momenteel is de vliegende equipe een onderdeel van het werkvoorzieningschap fivellingo.

Kunst en cultuur

De gemeente Loppersum subsidieert verschillende muziek- en cultuurverenigingen. Hiernaast beheert de gemeente de monumenten en het geestelijk cultureel goed van de gemeente. De gemeente neemt hiernaast deel aan het IVAK. Het IVAK draagt kennis over en leert vaardigheden aan op het gebied van amateuristische kunstbeoefening door het geven van lessen aan cursisten. Dit gebeurt door gediplomeerde en bevoegde leerkrachten.

Het IVAK is een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Delfzijl, Loppersum en Appingedam. De bekostiging en de gemeenschappelijke regeling is in 2006 gewijzigd. Het IVAK heeft sinds die datum de mogelijkheid het cultureel ondernemerschap meer uit te baten.

De regeling kost in 2006 en 2007 € 6.000,00 per jaar. De begroting van het IVAK is sinds 2006 gebaseerd op een integrale kostprijs per klokuur. Er is een periode van twee jaren afgesproken om de gevolgen van deze wijziging voor de nadeelgemeente op te lossen.

Tevens ondersteunt de gemeente Loppersum de wereldwinkel.

De gemeente Loppersum participeerde tot het jaar 2005 in het Regionaal Cultuurplan Noord-Groningen (RCP), maar momenteel neemt de gemeente hier geen deel meer aan. Ook is er in de gemeente Loppersum een archeologisch steunpunt aanwezig en in het jaar 2005 is er eenmalig een grootschalig kunstproject georganiseerd in de gemeente. In dit jaar is er in de gemeente Loppersum een kunstroute georganiseerd door de culturele raad Middelstum. Tijdens deze kunstroute werd er in bijzondere gebouwen kunst in wat voor vorm dan ook tentoongesteld en hiernaast las er een schrijver of dichter voor uit eigen werk. Er hebben vele vrijwilligers geholpen bij het opzetten van de kunstroute.

Maatschappelijk en sociaal cultureel welzijn

In de gemeente is een subsidieverordening maatschappelijk en sociaal-cultureel welzijn van kracht.

In deze verordening is aangegeven dat instellingen die activiteiten ondernemen op het gebied van welzijn die het belang van de gemeente en/of inwoners dienen, in aanmerking kunnen komen voor een gemeentelijke subsidie.

Per jaar stelt de Raad een maximumbedrag voor welzijnssubsidies vast en per jaar wordt er in een toelichting op de gemeentebegroting de wijze van verdeling van het beschikbare bedrag per welzijnsgebied bepaald.

Om voor een subsidie in aanmerking te komen dienen instellingen aan de volgende eisen te voldoen:

1. de activiteiten van de aanvrager dienen gericht te zijn op de gemeente of komen ten goede aan ingezetenen van de gemeente
2. De gelden dienen in voldoende mate besteed te worden voor het doel waarvoor de subsidie beschikbaar wordt gesteld.
3. De instellingen dienen zonder de subsidie niet over voldoende middelen te beschikken.
4. de subsidieverstrekking moet passen binnen het maatschappelijk en sociaal- cultureel welzijnsbeleid van de gemeente.

Het college van burgemeester en wethouders geeft in beleidsregels nader aan op welke gebieden van welzijn de verordening van toepassing is. Hierdoor zijn zij in staat om het subsidieproces te sturen in de gewenste richting.

Een aantal subsidies wordt structureel verstrekt en hiernaast worden er ook incidentele subsidies vertrekt die bestemd zijn voor eenmalige activiteiten of startende activiteiten.

In het jaar 2006 waren de gemeentelijke welzijnssubsidies verdeeld in 8 rubrieken, te weten:

1. muziekverenigingen	2. jeugd- en jongerenwerk
3. jeugdsozen	4. peuterspeelzalen
5. emancipatie	6. kunst, cultuur en historie
7. diversen	8. incidentele subsidies kunst en cultuur

Volkshuisvesting

In het jaar 2002 is er voor de gemeente Loppersum een woonplan ontwikkeld waarin de visie op de kwaliteit en kwantiteit van het wonen tot en met het jaar 2006 gegeven is.

In de gemeente Loppersum wordt veel waarde gehecht aan de leefbaarheid van de dorpen. De dorpen in de gemeente Loppersum kenmerken zich over het algemeen door hechte dorpsgemeenschappen, een honkvaste bevolking en een prima voorzieningenniveau, vooral in de basisvoorzieningen als scholen, dorpshuizen, verenigingsgebouwen en sportvoorzieningen. Woningbouwmogelijkheden zullen afgestemd worden op de functie van het dorp om deze leefbaarheid te blijven waarborgen.

Het opgestelde woonplan had tot doel om tot een duurzaam en dynamisch evenwicht te komen op de woningmarkt.

In het woonplan is allereerst geanalyseerd wat de trends waren in de gemeente Loppersum. De belangrijkste trends die in het oog sprongen waren de individualisering aan zowel de vraag- als aanbodzijde van de woningmarkt, de huishoudenverdunding door de ontgroening en vergrijzing, de welvaartsgroei en daarmee samenhangend de stijgende kwaliteitsvraag, een toenemende huurvraag en de hoge prijzen in de koopsector.

Aan de hand van deze trends zijn een dertiental uitgangspunten voor het beleid opgesteld.⁴

Er wordt momenteel hard gewerkt aan de uitvoering van het woonplan en derhalve de daarin benoemde speerpunten. Het woonplan dateert van december 2002 en kende een looptijd van vier jaren. Via de nota Bouwen en Wonen van de provincie is in 2005 bepaald dat de gemeenten 2 jaar extra de tijd krijgen om hun opgave vanuit het woonplan te realiseren. Hier is de gemeente momenteel nog volop mee bezig. De woningcorporaties spelen hierbij een belangrijke rol. Vanuit hun sociale taakstelling is bijvoorbeeld te zien dat bij hen bijzondere aandacht uitgaat naar de specifieke doelgroep ouderen.

In eerder genoemde nota Bouwen en Wonen is reeds een voorschot gegeven van de bouwcapaciteit voor onze gemeente voor de navolgende periode 2009-2014. Ook hiervoor worden plannen ontwikkeld, waarbij ook de speerpunten uit het woonplan zullen doorwerken. Het is daarnaast echter ook een taak om het woonplan langzaam te gaan herijken en mogelijk een nieuwe (regionale) woonvisie op te gaan stellen. Mogelijk dat hiermee de speerpunten zullen wijzigen.

Dorpshuizen

In 1993 is er een notitie geschreven over de dorps huizen in de gemeente Loppersum. In 1993 waren er 11 dorps huizen in de gemeente aanwezig die allen tot stand gekomen waren met behulp van gemeentelijke/ overheidssubsidies, donaties en gedeeltelijke zelfwerkzaamheid.

Een dorps huis is voor een kleine dorps gemeenschap waar meestal geen gelijkwaardige accommodaties zijn van groot belang voor de leefbaarheid in het dorp. Immers op sociaal, cultureel, recreatief en ander gebied kunnen activiteiten worden ontplooid die zonder een dorps huis niet te realiseren zouden zijn.

Ten tijde van de totstandkoming van de dorps huizennotitie was de gemeente Loppersum van mening dat de dorps huizen zoveel mogelijk in stand gehouden moesten worden om de leefbaarheid in de kleinere kernen te handhaven. De gemeente Loppersum was van mening dat de dorps besturen hier zelf ook inspanningen voor moesten verrichten en dat er niet alleen een inspanning van de gemeente verwacht moest worden.

De visie van de gemeente Loppersum ten opzichte van de dorps huizen was dat de dorps huizen zoveel mogelijk multifunctioneel moeten worden gebruikt. Naast ontmoetingsplaats voor sociaal culturele activiteiten kan het dorps huis bijvoorbeeld ook onderkomen verschaffen voor andere activiteiten, zoals bijvoorbeeld een peuterspeelzaal, een aula, een gymlokaal of het IVAK-onderwijs. De reden waarom de gemeente Loppersum van mening is dat dorps huizen zoveel mogelijk multifunctioneel gebruikt moeten worden is dat dit bij zal dragen tot een gunstig exploitatieresultaat.

⁴ U kunt deze beleidsuitgangspunten terugvinden in het woonplan 2002-2006 van de gemeente Loppersum

In de gemeente Loppersum was voor aanvang van de dorpshuizennotitie geen eenduidig beleid wanneer een dorpshuis een gemeentelijke subsidie kon ontvangen en wanneer dit niet mogelijk was. In de dorpshuizennotitie van 1993 is hier verandering in gekomen. Vanaf die tijd hanteert de gemeente Loppersum een "fonds dorpshuizen" waarin jaarlijks een bedrag gestort worden uit de post 'diverse doeleinden'.

De besturen van de dorpshuizen kunnen jaarlijks een aanvraag indienen voor een gemeentelijke bijdrage voor groot onderhoud bij het Platform Lopster dorpshuizen. In het Platform hebben alle dorpshuizen zitting. Op basis van onderlinge afspraken binnen dit Platform zal het beschikbare bedrag jaarlijks over de dorpshuizen worden verdeeld. Op basis van de ingekomen aanvragen zal het Platform jaarlijks een advies maken en deze ter besluitvorming aan het college van B en W voorleggen. Het college van B en W heeft de eindverantwoordelijkheid en stelt de bijdragen uiteindelijk ter beschikking aan de desbetreffende dorpshuizen.

De criteria die bepalen wanneer en hoe men in aanmerking kan komen voor een bijdrage worden opgesteld door het Platform en dienen ter goedkeuring te worden voorgelegd aan het college van B en W. Door de hantering van de opgestelde criteria wordt er bewerkstelligd dat er een eenduidig beleid gehanteerd wordt voor het verstrekken van subsidies aan de verschillende dorpshuizen.

Daarnaast krijgen de dorpshuizen jaarlijks een subsidie van 50% voor de te betalen OZB. (ontroerende zaken belasting)

Sinds 1993 is het beleid ten opzichte van de dorpshuizen niet meer veranderd. Er wordt nog steeds gebruik gemaakt van de opgestelde criteria om te bepalen welke dorpshuizen in aanmerking komen voor een gemeentelijke subsidie. Inmiddels zijn er 12 dorpshuizen in de gemeente Loppersum aanwezig.

Armoedebeleid

In de gemeenschappelijke regeling ISD Noordoost zijn alle bevoegdheden inzake de WWB overgedragen aan de ISD Noordoost. Er is een uitzondering gemaakt voor de Bijzondere Bijstand / Minimabeleid.

Dit beleid wordt bepaald door de afzonderlijke drie gemeenten Delfzijl, Appingedam en Loppersum, de uitvoering wordt verzorgd door de ISD Noordoost.

Om deze afspraken tussen de ISD Noordoost en de drie gemeenten ook formeel goed te regelen is een uitvoeringsovereenkomst gesloten. In deze overeenkomst is geregeld dat de beleidsvoorbereiding van het beleid Bijzondere Bijstand / Minimabeleid ook door ISD Noordoost wordt uitgevoerd met als uitgangspunt dat het beleid wordt geharmoniseerd. Recentelijk heeft de raad van Loppersum ingestemd met de harmonisatie van het minimabeleid.

2. Prestatieveld 2: Preventieve ondersteuning jeugd

2.1 Omschrijving

Het prestatieveld 'op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden' heeft betrekking op de in een gemeente wonende jeugdigen – en in voorkomende gevallen hun ouders – bij wie sprake is van een verhoogd risico als het gaat om ontwikkelingsachterstand of uitval zoals schooluitval of criminaliteit, maar voor wie zorg op grond van de Wet op de jeugdzorg niet nodig is dan wel voorkomen kan worden. Dit beleidsterrein geldt als aanvulling op in andere wetgeving, zoals de Wet collectieve preventie volksgezondheid (WCPV) en de Leerplichtwet, vastgelegde taken.

De gerichte preventie moet bestaan uit informatie en advies, signaleren van problemen, toegang tot het hulpaanbod, licht pedagogische hulp en coördinatie van zorg.

2.2 Huidig beleid/ uitvoering

Regionaal:

Onder het huidige beleid, dat onder prestatieveld 2 valt, vallen o.a. de volgende regionale (beleids)-onderwerpen:

- Bureau Jeugdzorg;
- Halt;
- RMC;
- Integrale Jeugdgezondheidszorg 0- 19 jaar
leerplicht, waddenmodel

Lokaal:

Jeugd en jongerenwerk

Voorheen werd er op regionaal niveau samengewerkt op het gebied van het jeugd- en jongerenwerk. In het jaar 2000 heeft het bestuur van het regionaal jeugd- en jongerenwerk de activiteiten van de eigen organisatie beëindigd, omdat zij de continuïteit onvoldoende gewaarborgd zagen. Na beëindiging van het regionale jeugd- en jongerenwerk is er voor gekozen om met een nieuwe ondersteuningsstructuur voor uitvoerend welzijnswerk in de gemeente Loppersum te gaan werken. Hiervoor is op 25 juni 2001 een startnotitie integraal lokaal jeugdbeleid gemeente Loppersum opgesteld.

In deze notitie komt naar voren dat de gemeenten de regierol hebben in het lokaal jeugdbeleid en dat het lokale jeugdbeleid al het gemeentelijk beleid omvat voor jongeren van 0 tot 23 jaar.

In de startnotitie integraal jeugdbeleid heeft de gemeente Loppersum haar uitgangspunten voor het intergaal jeugdbeleid aangegeven. De uitgangspunten van de gemeente waren:

- Algemeen jeugdbeleid waar mogelijk, specifiek beleid waar nodig.
- De verantwoordelijkheid voor jeugdigen ligt in de eerste plaats bij de ouders/ verzorgers. OP oudere leeftijd ligt die ook bij de jongere zelf. De gemeente heeft tot taak voorwaarden te scheppen waardoor de jeugdige en het gezin volwaardig kunnen functioneren.
- Wederzijds begrip van volwassenen en jongeren moet worden bevorderd.
- Jongeren moeten zoveel mogelijk worden betrokken bij het ontwikkelen van beleid.
- Jongeren moeten in preventieve sfeer optimaal worden begeleid in alle fasen van hun ontwikkeling.
- Samenwerking voor samenhang/ afstemming van voorzieningen.

In de startnotitie werd aangegeven dat deze uitgangspunten in een nader op te stellen nota jeugdbeleid verder uitgewerkt diende te worden. De opgestelde startnotitie diende als eerste aanzet tot geformuleerd beleid. Op 5 maart 2001 is de startnotitie goedgekeurd, maar naderhand is er geen nota jeugdbeleid meer gemaakt die als leidraad zou moeten dienen voor alle instellingen die zicht binnen de gemeente met jongeren bezig hielden.

Toch is er in de gemeente Loppersum wel veel tot stand gekomen op het gebied van jeugdbeleid, ondanks het ontbreken van een notitie jeugdbeleid.

In het jaar 2002 is er voor gekozen om samen te gaan werken met de gemeente Ten Boer, omdat zich in ten Boer een in sterke mate met Loppersum vergelijkbare vraagstelling ontwikkelde.

In het jaar 2002 is vastgesteld dat er prioriteit gegeven diende te worden aan een spoedige invulling van het onderdeel jongerenwerk. In het jaar 2002 is er voor de gemeenten ten Boer en Loppersum een jongerenwerker aangesteld die belast is met de volgende taken:

- ondersteuning van de jeugdsozen op organisatorisch en programmatisch gebied;
- het inventariseren van initiatieven van verschillende groepen jongeren in de gemeente;
- ondersteunen van initiatieven van groepen jongeren tussen de 12 en 18 jaar om voor zichzelf een plek te vinden/ organiseren;
- het optreden als intermediair tussen (groepen van) jongeren en de gemeente en eventueel andere organisaties;
- rapportage aan de gemeente als bijdrage in de verdere ontwikkeling van gemeentelijk beleid.

Momenteel houdt de jongerenwerker in de gemeente Loppersum zich bezig met het ondersteunen van alle jeugdsozen in de gemeente. In totaal zijn er zes jeugdsozen in de gemeente aanwezig.

In het jaar 2006 zijn de jeugdsozen door de jongerenwerker geïnformeerd over voor hen relevante onderwerpen, zoals het aanbod van Verslavingszorg Noord Nederland (VNN) op het gebied van alcohol- en drugspreventie en de Instructie verantwoord Alcoholgebruik voor barmedewerkers. Ook heeft de jongerenwerker informatie verstrekt over het thema 'respect', over de kunstbende landelijke wedstrijd voor jongeren gericht op jongerencultuur, New Attraction et cetera.

Naast het ondersteunen van de jeugdsozen legt de jongerenwerker contacten met verschillende jongeren om inzicht te krijgen wat er binnen de groep leeft. De jongerenwerker bezoekt de verschillende Jongerenontmoetingsplekken (JOP's) in de gemeente om de jeugd te bereiken. In totaal zijn er drie JOP's in de gemeente Loppersum aanwezig.

Ook bezoekt de jongerenwerker jongeren die op straat overlast veroorzaken.

Naast de activiteiten die er uitgevoerd worden door de jongerenwerker, is er ook een gemeentelijke werkgroep Jeugd in de gemeente Loppersum aanwezig. Het doel van deze werkgroep is het bundelen van de krachten en informatie ten aanzien van de jongeren. In de werkgroep Jeugd nemen de volgende partijen deel:

- de verantwoordelijk wethouder;
- de jeugdagent;
- de jongerenwerker;
- een ambtenaar van de afdeling VROM/Welzijn;
- een ambtenaar van de afdeling VTH.

Tijdens de vergaderingen van de werkgroep Jeugd wordt er gesproken over groepen jongeren die problemen veroorzaken. Er wordt gesproken hoe de problemen opgelost kunnen worden en welke partij er actie moet ondernemen. Af en toe worden er ook individuele gevallen in de werkgroep Jeugd besproken.

Tevens worden er welzijnssubsidies verstrekt aan de verschillende dorpsbelangen die vele activiteiten organiseren op het gebied van jeugd- en jongerenwerk. In het jaar 2006 is er hiernaast een sportmeerdaagse georganiseerd in de Boshal te Loppersum voor de jongeren in de gemeente.

Ook voor de andere groepen die onder het integrale jeugdbeleid vallen wordt actie ondernomen door de gemeente Loppersum.

Hieronder zal het huidige peuterspeelzalenbeleid en het OGGZ-netwerk nader toegelicht worden:

Peuterspeelzaalwerk en het VVE-beleid

Op 1 december 2003 zijn de integrale bevoegdheden en verantwoordelijkheden van het peuterspeelzaalwerk door vijf afzonderlijke peuterspeelzalen in de gemeente Loppersum overgedragen aan de door hen opgerichte Stichting Peuterspeelzaalwerk Loppersum (SPL).⁵

5 dagdelen per week ontvangt de SPL 160 peuters. Er is een coördinator aangesteld om de SPL te leiden. Deze coördinator is 16 uur per week aanwezig.

Hiernaast zijn er voor elke 15 peuters een leidster en een hulpouder aanwezig.

De drie kerntaken van het peuterspeelzaalwerk zijn:

1. Ontwikkelingsstimulering → De peuterspeelzaal als plek waar kinderen in aanraking komen met een leefwereld die niet direct gerelateerd is aan de vertrouwde ouder/ verzorger. De peuter ontmoet hier andere kinderen en volwassenen. Het kind kan zich in de peuterspeelzaal ontwikkelen door spel en ontmoeting.
2. Volgen en signaleren → Op de speelzaal volgt de leidster het kind in zijn/ haar ontwikkeling. Dit gebeurt op een systematische en objectieve wijze.
3. Vormgeven aan de doorgaande ontwikkelingslijn → De peuterspeelzalen dienen samen te werken met instanties als de ouders, kindzorg en de scholen om de continuïteit in de ontwikkeling van kinderen niet in gevaar te brengen. Dit geschiedt door afstemming en gegevensoverdracht. Inmiddels is er een zorgprotocol ontwikkeld om invulling te geven aan deze doorgaande ontwikkelingslijn.

Door invulling te geven aan deze drie kerntaken dragen de gefuseerde peuterspeelzalen bij aan het bestrijden van ontwikkelingsachterstanden. Dit is een belangrijke taak van de peuterspeelzalen in het kader van de voor- en vroegschoolse educatie (VVE).

Binnen de VVE spelen peuterspeelzalen en kinderdagverblijven een belangrijke rol. Om de doorgaande lijn van de VVE-instellingen naar de basisscholen te bewerkstelligen vormt de professionalisering van de peuterspeelzalen sinds 2003 een belangrijk onderdeel van het jeugdbeleid. De gemeente Loppersum had vanuit het rijk extra middelen toegewezen gekregen voor VVE-activiteiten. Er is besloten om een peutervolgsysteem in te kopen van de gelden voor VVE en er is op twee locaties een VVE-programma gestart.

Sinds oktober 2005 werken de gefuseerde peuterspeelzalen met het PRAVOO leerlingvolgsysteem. Door de invoering van het PRAVOO leerlingvolgsysteem kunnen de peuterspeelzalen inhoud geven aan het op systematisch en methodische wijze volgen van de ontwikkeling. Hierdoor zijn de peuterspeelzalen in staat om kinderen doelgericht te begeleiden en te stimuleren in hun ontwikkeling.⁶

Naast het PRAVOO leerlingvolgsysteem heeft de gemeente ook aangegeven dat het belangrijk is dat peuterleidsters ondersteuning krijgen wanneer zij problemen ervaren met een kind. In het jaar 2005 is er besloten om hiervoor consultatieve begeleiding af te gaan nemen bij de Onderwijsbegeleidingsdienst (OBD). Intern worden de begeleidsters opgeleid tot intern begeleider door CEDIN. Dit wordt bekostigd uit het gebiedsprogramma. Door de hoge kosten die dit met zich meebrengt is er financieel geen ruimte meer om de opgeleide leidsters uren te geven om intern begeleider te zijn.

In het jaar 2006 zijn de VVE-gelden vanuit het Rijk stopgezet waardoor het VVE-programma is stopgezet. Wel wordt er nog steeds gewerkt met het PRAVOO-systeem.

Door de vermindering in het aantal beschikbare middelen voor het peuterspeelzalen, zijn er te weinig uren beschikbaar voor de leidsters om volledig uitvoering te kunnen geven aan de professionalisering. Momenteel is er 1 leidster en 1 hulpouder aanwezig op een groep van 15 kinderen aanwezig. Het ambitieniveau van de peuterspeelzalen ligt bij 2 gediplomeerde leidsters op een groep. Zo kan er beter inhoud gegeven worden aan de professionalisering.

⁵ De volgende speelzalen worden vanaf 1 oktober 2003 geëxploiteerd door de SPL: - Stedum ('t Vlinderhofje), - Loppersum (Prugelhorn), - Middelstum ('t Hummelhoes), Eenum/'t Zand (De schansspringertjes/ De zandkorreltjes, - Garrelswaer (Garrelsgrut)

⁶ Informatie gehaald uit jaarverslag peuterspeelzalen en uit aanvraag consultatieve begeleiding voor de peuterspeelzalen in de gemeente Loppersum.

In de gemeente Loppersum wil men graag de kleine kernen blijven bedienen zolang dit mogelijk is. Het aantal geboortes neemt echter ieder jaar af, waardoor er ook minder peuters aangemeld worden. Als de groepen met peuters kleiner worden dan 10 kinderen, dan wordt het erg moeilijk om inhoud te kunnen geven aan de drie kernopdrachten die de peuterspeelzaal heeft.

Om die reden pleit de SPL er voor om te gaan samenwerken met andere gemeenten om zo tot een schaalvergroting te kunnen komen.

Inmiddels is de intentie uitgesproken om de mogelijkheden te onderzoeken betreffende samenwerking met gemeente De Marne.

OGGZ-netwerk

Sinds ongeveer anderhalf jaar is op het gebied van de openbare geestelijke gezondheidszorg het zogenoemde OGGZ-netwerk 0 – 100 jaar actief. In dit netwerk participeren hulpverleners, zoals Verslavingszorg, Maatschappelijk Werk (SWD), GGZ (Lentis), GGD Jeugdgezondheidszorg 4-19 jaar), stichting JGZ (0-4 jaar) en andere instellingen zoals de woningbouwcorporaties, de politie, de ISD Noordoost en de Volkskredietbank. Het netwerk wordt aangestuurd door een coördinator die in dienst is van de GGD. De casussen die in het netwerk besproken worden, hebben betrekking op problemen rond overlast, huiselijk geweld, schulden of (spatie) kindermishandeling. Soms is er sprake van meerdere soorten problematiek in dezelfde casus (er is dan sprake van multiprobleem gezinnen).

De verschillende instellingen die actief zijn in dit netwerk zijn zeer positief over het OGGZ-netwerk. Hier zijn namelijk alle hulpverleningsinstanties in vertegenwoordigd, waardoor een affectieve behandeling van casussen mogelijk is. Ook zijn de verschillende instanties het er over eens dat het zeer belangrijk is dat dit OGGZ-netwerk behouden blijft en dat dit het enige netwerk blijft waarin dergelijke problemen besproken worden. Zo wordt de effectiviteit gewaarborgd en is er minder kans dat instellingen langs elkaar heen zullen werken.

In de gemeente Loppersum is ervoor gekozen om een directe samenwerking met Delfzijl te zoeken en genoemde coördinator van de GGD in te huren.

Jeugdsport

Zoals in het voorgaande hoofdstuk al is aangegeven, is Loppersum van mening dat sportbeoefening een belangrijke bijdrage kan leveren aan de opvoeding van de jeugd. Inzet van BOS middelen is hier een goed voorbeeld van. Meer informatie over het huidige beleid op het gebied van jeugd- en sportverenigingen is te vinden in het voorgaande hoofdstuk.

3. Prestatieveld 3: Informatie, advies en cliëntondersteuning

3.1 Omschrijving

Dit prestatieveld, het geven van informatie en advies en cliëntondersteuning, kan zowel een algemene als een individuele component hebben. Met 'geven van informatie en advies' wordt bedoeld op activiteiten die de burger de weg wijzen in het veld van maatschappelijke ondersteuning. Het kan hierbij zowel gaan om algemene voorzieningen zoals (voldoende) informatiepunten, als om meer specifieke voorzieningen zoals een individueel advies, of hulp bij de verheldering van een ondersteuningsvraag. Het is wenselijk dat de gemeente zich daarbij laat leiden door de 'één loket gedachte': een burger dient zich in principe niet vaker dan één maal tot de gemeente behoeven te wenden om over het gehele scala van voorzieningen de nodige informatie te verkrijgen. Daarbij dient de gemeente zich niet te beperken tot die voorzieningen waar zij zelf 'over gaat', maar ook informatie te geven over relevante aanpalende terreinen, zoals zorg en wonen. Onder 'cliëntondersteuning' wordt verstaan de ondersteuning van een cliënt bij het maken van een keuze of het oplossen van een probleem. Cliëntondersteuning heeft de regieversterking van de cliënt (en zijn omgeving) tot doel ten einde de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie te bevorderen. Het kan informatie en advies, maar vooral ook uitgebreide vraagverheldering en kortdurende en kortcyclische ondersteuning bij keuzes op diverse levensterreinen omvatten. Cliëntondersteuning gaat een stap verder dan informatie en advies en richt zich op mensen die voor een vraag of een situatie staan die zodanig complex is dat de betreffende persoon het zelf en met zijn omgeving niet op kan lossen. Maatschappelijke organisaties hebben in hun reactie op een ontwerp van dit wetsvoorstel gewezen op het belang om juist de positie van de zwakkere cliënt te versterken in de uitvoering van dit wetsvoorstel. Dit is voor de regering aanleiding geweest cliëntondersteuning in dit beleidsterrein te expliciteren. Ten behoeve van de uitvoering door gemeenten van deze activiteiten, zullen de gelden die gemoeid zijn met de AWBZ-subsidie voor MEE-organisaties aan het Gemeentefonds worden toegevoegd. Echter, dit zal niet per 1-1-2008 geschieden maar op een latere datum.

3.2 Huidig beleid/ uitvoering

Regionaal:

Onder het huidige beleid, dat onder prestatieveld 3 valt, vallen o.a. de volgende regionale (beleids)onderwerpen:

- Schuldhulpverlening (door VKB)
- ISD
- MEE

Lokaal:

Wmo-Loket

Het loket Wonen, Welzijn en Zorg (WWZ) is een fysiek loket dat is gevestigd aan de Stationslaan 10 te Loppersum. Voor aanvragen voor individuele voorzieningen op basis van de Wmo kunnen hier worden ingediend. Het loket kent een sobere uitvoering, er is weinig fysieke ruimte voor een individueel gesprek. Deze situatie zal veranderen wanneer met ingang van 1 oktober 2007 het nieuwe gemeentehuis in gebruik zal zijn genomen. Het loket is naast fysiek ook telefonisch te bereiken. Verder is er de mogelijkheid langs digitale weg contact te krijgen met de medewerkers die zich met de uitvoering van de Wmo bezighouden. De Wmo-consulenten hebben een training gehad om aanvragen omtrent Wmo-voorzieningen af te kunnen handelen. Binnen het loket WWZ wordt gewerkt met het klantvolgsysteem Vraagwijzer RIS van Inforing.

Informatiepunten

Een fysieke locatie voor burgers van de gemeente Loppersum is het tijdelijke informatiepunt van Fivelland. Deze voorziening richt zich met name op de doelgroep ouderen, en is gevestigd in het verzorgingstehuis Wiemersheerd te Loppersum. Het is niet mogelijk hier een aanvraag voor een individuele voorziening in te dienen. Dit informatiepunt is een gezamenlijk initiatief van Fivelland en de gemeente, waarbij de contactpersoon in dienst is van Fivelland. Op een tweetal dagdelen per week is deze dienstverlening bereikbaar (fysiek en telefonisch, op woensdag- en donderdagochtend). Verder kent ook Thuiszorg Groningen een informatiepunt waar mantelzorgers van eigen cliënten van deze thuiszorgorganisaties terecht kunnen voor informatie, advies en ondersteuning.

INVIS

De gemeente Loppersum kent de mogelijkheid om via een geautomatiseerd systeem informatie aan te bieden op het terrein van WWZ. In deze digitale databank (INVIS genaamd) staan aanbieders vermeld met informatie over hun diensten. INVIS is in oktober 2006 in Loppersum van start gegaan. De eerste resultaten zijn positief. Een van de aantrekkelijke kanten van INVIS is dat het overal waar een internetverbinding tot stand gebracht kan worden, geraadpleegd kan worden. Ook biedt het systeem de mogelijkheid om aanbieders onderling te vergelijken (soort producten, tarieven en dergelijke).

Steunstees

De gemeente Loppersum kent een tweetal steunstees. Het gaat hier om activiteiten waar op een laagdrempelige manier mogelijkheden worden geboden om te komen tot sociale contacten. Op maandelijkse bijeenkomsten worden thema's behandeld die vooral voor ouderen van belang zijn. Ook is er de mogelijkheid individueel vragen te stellen aan een medewerker van het Informatiepunt voor Zorg en Dienstverlening van de zorggroep Fivelland of de Stichting Welzijn Delfzijl (SWD). De steunstees zijn gevestigd in 't Zandt en in Stedum. De mogelijkheid om ook in andere dorpen dergelijke initiatieven te realiseren, moet nog worden onderzocht. Zoals gemeld vervullen de steunstees verschillende functies, waarvan de informatie- en adviesfunctie er één is.

Ter illustratie:Zorggroep Fivelland is een aanbieder van zorg en verpleeghuishulp met locaties in Loppersum en Middelstum.

Er is geen actueel beeld voorhanden van de mate van tevredenheid van de burgers van Loppersum wat betreft de bereikbaarheid van het loket WWZ. Een dergelijke tevredenheid is er wel over de dienstverlening zoals gerealiseerd vanuit de steunstees. Een evaluatie over het functioneren van de steunstees Stedum onderbouwt dit beeld.

Algemeen maatschappelijk werk

Algemeen Maatschappelijk Werk heeft tot doel om alle mensen die een hulpvraag hebben te ondersteunen. Algemeen maatschappelijk werk wordt in de gemeente Loppersum afgenomen bij de Stichting welzijn Delfzijl. Wekelijks is er 22 uur maatschappelijk werk beschikbaar voor de gemeente Loppersum. De gemeente zorgt zelf voor een ruimte waar deze medewerkster haar spreekuur kan houden. Ook kennen zij jaarlijks een subsidie toe om het maatschappelijk werk in stand te houden.

Momenteel voert het algemeen maatschappelijk werk de volgende taken uit:

- huisbezoeken
- spreekuren hulpverleners
- trajectbegeleiding
- trainingen en cursussen
- gespreksgroepen

In het jaar 2006 ontving de SWD € 45.500,00 van de gemeente Loppersum om het algemeen maatschappelijk werk in stand te kunnen houden. Ook voor 2007 bedraagt de subsidie vanuit de gemeente € 45.500,00.

De laatste jaren is het subsidiebedrag afgenomen.

Maatschappelijk Werk heeft aangegeven dat de toegekende subsidie momenteel niet toereikend genoeg is om alle probleemgevallen op te lossen.

4. Prestatieveld 4: Mantelzorg en vrijwilligers

4.1 Omschrijving

Hoewel vrijwilligerswerk en mantelzorg naar inhoud en motivatie van de betrokkenen verschillen, zijn deze thema's voor de overzichtelijkheid van het aantal prestatievelden en het feit dat de overeenkomst gelegen is in de inzet voor anderen in de samenleving, in één prestatievelden benoemd. Het zal hier als regel gaan om algemene beleidsmaatregelen, minder vaak om individuele voorzieningen, al biedt de Wmo daartoe wel alle ruimte als de gemeente dat wenst te doen. Hoewel de gemeentelijke verplichtingen ook op dit prestatieveld vooral 'procedureel' zijn, wordt verwacht dat, nu de ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers voor het eerst een wettelijke basis heeft gekregen, het gemeentelijke beleid op dit punt zeker zal worden geïntensiveerd.

Mantelzorg

Bij het verlenen van mantelzorg gaat het om het bieden van iets extra 's dat qua duur en qua intensiteit de geschetste 'normale gang van zaken' overstijgt. Vaak is er - in tegenstelling tot 'normale' situaties in het huishouden - sprake van een situatie die wordt gekenmerkt door het in de knel komen van maatschappelijke verplichtingen en persoonlijke voorkeuren. Mantelzorg kan daarmee omschreven worden als langdurende zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar overstijgt.

Mantelzorg neemt in Nederland een belangrijke plaats in binnen het geheel van de zorg en welzijn. Uit gegevens van het SCP blijkt dat er 3,4 miljoen mensen zijn die zich wel op een of andere manier voor een ander inzetten. Natuurlijk zijn deze mensen niet allemaal even langdurig en intensief bezig. VWS richt zich beleidsmatig met name op de groep mensen waarvoor dit wel geldt. Daarbij wordt uitgegaan van een zorgperiode van tenminste 3 maanden en een intensiteit van tenminste 8 uur per week. Niet dat andere varianten minder belangrijk zijn, maar langdurige en intensieve zorgverlening gaat vaak gepaard met overbelasting en ontwrichting van de eigen leefsituatie. Belangrijkste doelen binnen het huidige beleid zijn: voorkomen van overbelasting, bieden van adequate ondersteuning, bevorderen van de emancipatie en participatie van mantelzorgers. Om voornoemde doelstellingen te realiseren worden op basis van de Subsidieregeling coördinatie vrijwillige thuishulp en mantelzorg circa 180 instellingen gesubsidieerd. Het betreft de zogenaamde steunpunten mantelzorg, de instellingen voor vrijwillige thuiszorg, buddyprojecten en vriendendiensten. Gesubsidieerd worden met name de kosten van coördinatie van de vrijwilligers, bureaunkosten en activiteitskosten. Activiteiten van deze instellingen kunnen worden samengevat met de termen praktische en emotionele ondersteuning, advies, bemiddeling en begeleiding.

Vrijwilligersbeleid

De vrijwillige inzet van burgers, zowel informeel en ongeorganiseerd (kleinschalig burgerinitiatief) als in georganiseerd verband (vrijwilligersorganisaties en bijvoorbeeld sport), vormt een onmisbaar deel van de 'civil society'. Vrijwilligerswerk is ook bij uitstek het voertuig voor burgers om verantwoordelijkheid te nemen en niet alles van een ander of de overheid te verwachten. Met zijn vrijwillige inzet is de burger niet slechts consument van publieke diensten, maar levert hij actief een bijdrage. Hij geeft niet alleen zijn eigen 'meedoen' vorm, maar draagt ook bij aan het 'meedoen' van kwetsbare groepen. Belangenorganisaties van vrijwilligers wezen erop dat de formulering van dit prestatieveld de indruk wekt dat het vooral zou gaan om vrijwillige inzet in de zorg. Dit is echter niet de bedoeling. De doelstelling van de Wmo is 'meedoen' in de brede zin van het woord en het vereist dat vrijwillige inzet op alle terreinen van de samenleving ondersteund kan worden.

4.2 Huidig beleid/ uitvoering

Regionaal:

Onder het huidige beleid, dat onder prestatieveld 4 valt, vallen o.a. de volgende regionale (beleids)onderwerpen:

Versterken van de ondersteuningsstructuur vrijwilligethuishulp en mantelzorg. Dit gebeurt door het Provinciaal Coördinatiepunt Mantelzorg en Vrijwillige Thuishulp.

In het kader van de Wmo nemen in de provincie Groningen alle 24 gemeenten deel aan de landelijke pilot ondersteuning mantelzorg en vrijwilligerswerk met als deelthema: regionale samenwerking.

De gemeenten Loppersum en Appingedam gaat ervan uit dat de pilot in ieder geval leidt tot een duurzame structuur voor mantelzorgondersteuning in de provincie waarbij het accent ligt op goed gekwalificeerde krachten in de steunpunten op lokaal niveau met een sober provinciaal dak.

Mantelzorgers

Voor de gemeente Loppersum is het steunpunt coördinatie vrijwillige thuiszorg en mantelzorgondersteuning actief. Dit gemeentelijk steunpunt heeft zich tot doel gesteld de mantelzorgondersteuning en de vrijwillige huishulp zodanig te coördineren dat mantelzorgers inzicht hebben in hun mogelijkheden en vrijwilligersorganisaties in de huishulp adequaat ondersteund worden. De mantelzorgondersteuning is vanaf 2005 ondergebracht bij het Informatiepunt voor Zorg en Dienstverlening van de Zorggroep Fiveland. Het beleid van Zorggroep Fiveland is gerelateerd aan het doel van de overheid om zorgvragers zo lang als mogelijk is zelfstandig te laten wonen. Daarbij heeft het coördinatiepunt mantelzorgondersteuning zich als doelstelling gesteld om mantelzorgers op te vangen, te informeren en adviseren over hun mogelijkheden en het opheffen van hun onmogelijkheden. Het toeleiden naar voorzieningen is hierbij een belangrijk aspect. Daarnaast verricht genoemd coördinatiepunt ook de coördinatie van de vrijwillige huishulp. De coördinator wordt bij haar werkzaamheden ondersteund door het provinciaal coördinatiepunt vrijwillige thuis- en mantelzorgondersteuning.

In 2006 hebben de regio Noord gemeenten een inventarisatie laten uitvoeren door de Regioraad Noord Groningen naar de stand van zaken rond de mantelzorgondersteuning. Op basis van deze inventarisaties stelt de Regio Noord per gemeente een plan van aanpak op. De opstelling van dat plan is voorzien medio 2007.

Op dit moment wordt de coördinatie van de mantelzorgondersteuning gefinancierd uit de CVTM-middelen (Coördinatie Vrijwillige Thuiszorg en Mantelzorg). Deze regeling is met de invoering van de WMO overgeheveld van de zorgkantoren naar gemeenten. De wetgever heeft bepaald dat de ze middelen worden overgeheveld naar die gemeenten waar een coördinatiepunt haar hoofdvesting heeft. Dat is in dit geval Appingedam.

Niet alleen het steunpunt richt zich op de mantelzorger; ook andere organisaties bieden advies en ondersteuning. Eén hiervan is de stichting Vrijwillige Terminale Thuiszorg regio Eemsmond en omgeving. Deze stichting biedt ondersteuning door gebruik te maken van vrijwilligershulp aan stervenden en hun naasten in de thuissituatie. Met name in situaties waarin de mantelzorger het niet meer aankan, bestaat de mogelijkheid een beroep te doen op de stichting. De stichting heeft in 2006 te kennen gegeven te willen participeren in de WMO op basis van dit prestatieveld (en tevens voor prestatieveld 3: informatie en adviesfunctie). De stichting is van mening dat de beschikbaar gestelde CVTM-gelden ook voor hun werkzaamheden aangewend kunnen worden. Tot nu toe heeft Loppersum hen niet ondersteund.

Dat een deel van de mantelzorgers het moeilijk heeft, bleek tijdens bijeenkomsten zoals in 2006 gehouden voor deze doelgroep rond het thema Wmo. Mantelzorgers zijn nogal eens overbelast en hebben moeite om tijd vrij te maken om zich te laten bijpraten over actuele thema's. Dat maakt een gericht aanpak, maatwerk in het benaderen en ondersteunen van die categorie mantelzorgers noodzakelijk.

Vrijwilligers

Op lokaal niveau is er binnen de gemeente Loppersum geen vrijwilligersbeleid vastgesteld. Wel worden er vele zaken ondernomen om vrijwilligers te behouden en te stimuleren. Tot het jaar 2005 nam de gemeente Lopperum deel aan de Tijdelijke Stimuleringsregeling Vrijwilligers. In het jaar 2005 is deze stimuleringsregeling opgehouden te bestaan.

De gemeente Lopperum stimuleert vrijwilligers echter nog wel op een aantal andere manieren om hun werkzaamheden voort te zetten. Allereerst besteedt de gemeente Loppersum veel aandacht aan de jaarlijkse vrijwilligersdag. Ieder jaar wordt er een andere groep vrijwilligers in het zonnetje gezet en dit wordt altijd erg door de vrijwilligers gewaardeerd.

Hiernaast worden er veel subsidies verstrekt aan verschillende sportverenigingen, het ouderen- en jongerenwerk en andersoortige verenigingen waar veel vrijwilligers bij betrokken zijn. Door deze subsidies kunnen vele verenigingen blijven bestaan die zonder deze subsidies niet zouden kunnen blijven bestaan.

Binnen de gemeente Loppersum is niet bekend hoeveel vrijwilligers er aanwezig zijn. Dit is erg moeilijk in kaart te brengen. Wel hebben de beleidsmedewerkers van de gemeente Loppersum het idee dat de landelijke trend over de hoeveelheid vrijwilligers ook in de gemeente Loppersum zichtbaar is. Doordat er steeds meer mensen een betaalde baan hebben, is er minder tijd over om vrijwilligerswerk te doen. Om die reden neemt het aantal vrijwilligers af en neemt ook het aantal uren dat mensen vrijwilligerswerk doen af. Ook het toenemende individualisme is debet aan deze trend.

5. Prestatieveld 5: Bevorderen deelname

5.1 Omschrijving

Voluit gaat het hier om het 'bevorderen van deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem'.

In dit het prestatieveld wordt bedoeld op algemene maatregelen die, zonder dat men zich tot de gemeente behoeft te wenden, ten goede kunnen komen aan een ieder die daaraan behoefte heeft. In die zin behoeft de maatregel dus niet bij uitsluiting gericht te zijn op mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem, zolang zij er in ieder geval maar baat bij hebben. Het gaat hier om een breed scala van mogelijke maatregelen. Wat betreft de deelname aan het maatschappelijk verkeer kan gedacht worden aan de toegankelijkheid van de woonomgeving en openbare ruimten zoals bibliotheken, het gemeentehuis, etc.

De deelname van mensen met een beperking aan het maatschappelijk verkeer zal bevorderd worden als zij zich met hun rolstoel, of met welk hulpmiddel dan ook, gemakkelijk kunnen bewegen in hun woonomgeving, en toegang hebben tot alle openbare faciliteiten. Maar ook het organiseren van activiteiten met een sociaal-recreatief of sportief karakter voor specifieke doelgroepen is een voorbeeld. Te denken valt ook aan de toegankelijkheid van het openbaar vervoer, waarvoor de gemeente niet of slechts ten dele verantwoordelijk is.

Bij participatie in de samenleving gaat het om de mogelijkheden tot deelname aan alle aspecten van de samenleving. Deze participatie zal gelden voor alle mensen, inclusief de doelgroep: mensen met lichamelijke beperkingen, lichte verstandelijke beperkingen en gedragsproblemen en ouderen, gehandicapten, chronisch zieken, [ex]psychiatrische patiënten.

5.2 Huidig beleid/ uitvoering

Regionaal: op dit moment valt geen beeld van regionaal beleid op dit prestatieveld te geven.

Lokaal:

Volkshuisvesting

Zoals in het tweede hoofdstuk reeds is aangegeven is er in het jaar 2002 een woonplan opgesteld voor de gemeente Loppersum. Een aantal uitgangspunten van dit woonplan hebben betrekking op het bevorderen van de deelname.

Hieronder zijn deze beleidsuitgangspunten aangegeven:

1. Er dient voldoende passende woonruimte te zijn voor specifieke doelgroepen, zoals ouderen en gehandicapten. Algemeen uitgangspunt is dat, wanneer er binnen een bepaalde doelgroep behoefte is aan woningen, de hiervoor passende locatie in de eerste plaats voor deze doeltroep dienen te worden benut. Voor ouderen en zorgbehoevenden wordt het accent gelegd op Loppersum en Middelstum. In Loppersum wordt de intramurale verpleeghuiszorg geconcentreerd en Middelstum fungeert als vestigingsplaats voor mensen met een verstandelijke handicap.
2. Wonen, welzijn en zorg dient zo dicht mogelijk bij de mensen gehouden te worden om mensen zo lang mogelijk in hun eigen omgeving te kunnen laten wonen. Kwantitatieve en kwalitatieve verruiming van het aanbod aan geschikte ouderenhuisvesting is daarvoor noodzakelijk. Er dient niet te worden voorzien in uitbreiding van het aantal zorgcentra, want deze zijn er in voldoende mate aanwezig. Ouderenwoningen zullen nabij het zorgcentrum geplaatst worden om aan de behoeften van de ouderen te kunnen voldoen en ook om aan de aspecten zoals sociale veiligheid en efficiency te kunnen voldoen.
3. Mensen met een handicap dienen in de maatschappij ge(re)integreerd te worden. Om deze reden wordt er ingezet op scheiding van wonen en zorg. In Middelstum is reeds een belangrijke voorziening voor gehandicapten aanwezig, maar er zijn nog steeds wachtlijsten aanwezig.

4. Met de realisering van een passende woongelegenheid voor nog 15 tot 20 personen zal er een bijdrage geleverd worden aan het inlopen van de wachtlijsten voor passende woongelegenheid. Door de toepassing van de Wmo wordt getracht om mensen met een lichamelijke handicap of een langdurige ziekte zo lang mogelijk in hun eigen woning kunnen blijven wonen. Ook hierbij is sociale integratie een belangrijk motief.
5. Verkeers- en sociaal veilige buurten zijn essentieel. Er zal worden nagegaan waar invoering van het "politiekeurmerk" op zijn plaats is. In plannen als in Loppersum gebeurde dit voor het jaar 2002 al.

Verder is er geen beleid gemaakt om deelname te bevorderen. Wel zorgen medewerkers van de afdeling BOR ervoor dat onderhoudswerken aan openbare gebouwen bijgehouden worden, waardoor deelname indirect in stand gehouden wordt. De afdeling VTH zorgt er daarnaast voor dat de verkeersveiligheid en bereikbaarheid in de gemeente gewaarborgd blijft.

Ouderenbeleid

De gemeente Loppersum verleent subsidie aan de Stichting Welzijn Ouderen om activiteiten en voorzieningen, verspreid over de gemeente, voor en door ouderen te bevorderen en in stand te houden. De activiteiten die er door deze stichting gedaan worden zijn onder andere het ondersteunen van lokale groepen en activiteiten voor ouderen en het bevorderen van voorzieningen die ouderen in staat stellen zelfstandig te blijven wonen.

6. Prestatieveld 6: Verlenen individuele voorzieningen

6.1 Omschrijving

Dit prestatieveld beschrijft het onderdeel van maatschappelijke ondersteuning dat zich richt op individuele mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem. Het gaat hier om individueel te verlenen voorzieningen, die aan de behoefte van het individu zijn aangepast.

Of men 'toegang' heeft tot een individuele voorziening hangt echter altijd af van de individuele kenmerken van de persoon met een beperking. De gemeente is, met uitzondering van die voorzieningen waarvoor het compensatiebeginsel geldt, geheel vrij om te bepalen welke concrete voorzieningen zij zal verlenen, en welke niet. Hierbij kan gedacht worden aan woonvoorzieningen, begeleiding bij zelfstandig wonen, dagbesteding voor ouderen, maaltijdvoorziening, sociale alarmering, vervoersvoorzieningen, klussen-diensten, algemeen maatschappelijk werk of vormen van psychosociale hulpverlening.

Bij het compensatiebeginsel gaat het in concreto over de hulp in de huishouding en de voormalige Wvg-voorzieningen. De uiteindelijke invulling aan het begrip compensatiebeginsel zal onder andere gevormd gaan worden door nog op te stellen jurisprudentie.

6.2 Huidig beleid/ uitvoering

Regionaal:

Een aantal zaken wordt in regionaal verband georganiseerd. Regionaal wil in dit verband zeggen de regio Noord. Het betreft Het Wmo vervoer, de gezamenlijke inkoop van huishoudelijke hulp, en voorzieningen gericht op het zich verplaatsen in en rond de woning, en het gebruik van de woning. Door in regioverband gezamenlijk voorzieningen in te kopen wordt een zekere uniformiteit bereikt daar waar het gaat om het toekennen van bovengenoemde zorg en ondersteuning.

Wmo vervoer

Gebruikers van het collectief vervoer krijgen 900 zones toegekend te gebruiken voor ritten naar familie, winkels, huisarts, schouwburg etc. Bestemmingen die vallen onder het begrip "leven van alle dag".. Uitgesloten zijn ritten naar een medisch specialist of ziekenhuis. Deze ritten vallen onder de regeling zittend ziekenvervoer of onder de eigen ziektekostenverzekering en zijn als voorliggende voorzieningen aan te merken.

Huishoudelijke zorg

De regio gemeenten hebben met een drietal aanbieders van huishoudelijke zorg een leveringscontract afgesloten. Het gaat hier om Thuiszorg Groningen, Thuiszorg Oosterlengte en zorgcombinatie Fivelland/ De Hoven. De contracten zijn afgesloten vooreen periode van twee jaar met optie voor verlenging met 1 jaar. Klanten kunnen voor hun diensten kiezen uit de 3 genoemde aanbieders(zorg in natura). Wanneer een klant van mening is dat een andere zorgaanbieder geschikter is, of omdat in het geval er sprake is van een herindicatie, hij de huidige aanbieder wil handhaven, niet zijnde een van de drie gecontracteerde aanbieders, dan zal hij via een persoonsgebonden budget (PGB)de zorg moeten inkopen. Voor de duidelijkheid: iedere aanvrager van huishoudelijke zorg moet wettelijk kunnen kiezen tussen zorg in natura of een PGB.

Individuele voorzieningen

Voor de levering van **rolstoelen, woonvoorzieningen, en vervoersvoorzieningen** is een contract afgesloten met een hulpmiddelenleverancier. In dit geval is dat de firma Welzorg. De afgelopen jaren is gebleken dat de firma Welzorg zich structureel niet kan houden aan de gemaakte contractafspraken. Dientengevolge is in regioverband besloten om een nieuwe aanbesteding te starten. Dat betekent dat in 2007 met de voorbereidingen hiervoor moet worden begonnen.

Lokaal:

Beleidsluw 2007

De gemeenteraad heeft bepaald dat 2007 een beleidsluw jaar zal zijn; er zullen geen principiële wijzigingen in het toekennen van de individuele voorzieningen worden doorgevoerd anders dan door wet opgedragen. Alle tot 1-1-2007 gehanteerde criteria voor het toekennen van een individuele voorziening zijn ook voor 2007 van kracht. Dit heeft dus betrekking op de individuele hulpmiddelen, maar ook op de huishoudelijke zorg (met als referentiekader het document "gebruikelijke zorg") .

Individuele voorzieningen en huishoudelijke verzorging

Loppersum kent een eigen bijdrageregeling voor vervoersvoorzieningen. Ook wordt in een aantal gevallen een besparingsbedrag in rekening gebracht. Dit is een bedrag dat een aanvrager zal uitgeven wanneer hij bijvoorbeeld een gewone vervoersvoorziening (fiets) moet aanschaffen. de hoogte van een dergelijke aanschaf wordt als besparingsbedrag vooraf in rekening gebracht alvorens tot beschikbaarstelling van de vervoersvoorziening over te gaan. Waar wel een wijziging zichtbaar wordt, is op het gebied van de woonvoorzieningen. gemeenten konden tot 1-1-2007 in principe in aanmerking komen voor een rijkssubsidie voor dure woningaanpassingen (boven het bedrag van € 22.450,00). Met de komst van de Wmo is deze subsidieregeling komen te vervallen, en zijn gemeenten volledig zelf financieel verantwoordelijk voor de bekostiging van deze voorzieningen. Het is nog niet duidelijk welke financiële gevolgen deze beleidswijziging voor Loppersum heeft.

In Loppersum maken per 1-1-2007 208 personen gebruik van huishoudelijke zorg in natura, en 20 personen in de vorm van een PGB. Dit aantal fluctueert. Loppersum heeft er voor het jaar 2007 voor gekozen om, conform de afspraak om 2007 beleidsluw in te vullen, organisaties op het gebied van ondersteuning van klanten met een PGB ook in 2007 te contracteren. Zo zijn er contracten afgesloten met het zorgkantoor en de Sociale Verzekeringsbank (SVB). Het zorgkantoor is belast met het vaststellen van de hoogte van het PGB. Ook stuurt het zorgkantoor een beschikking naar de cliënten en zorgt zij ervoor dat uitbetaling aan de cliënt plaatsvindt. Aan het eind van iedere periode dient de cliënt verantwoording aan het zorgkantoor af te leggen over de uitgaven die met het PGB zijn gedaan. Medio 2007 zal moeten worden beoordeeld of deze contracten gecontinueerd zullen worden. Immers de dienstverlening van beide organisaties is niet kosteloos voor de gemeente.

Voor de afhandeling van een aanvraag voor een individuele voorziening is het nodig een afgewogen oordeel te formuleren over de noodzakelijkheid van toekenning ervan. Om dat oordeel te kunnen vormen, heeft de gemeente een contract afgesloten met SCIO-Consult te Deventer. Het betreft hier medische **adviezen** over aanvragen voor huishoudelijke zorg. Voor medische adviezen voor rolstoelen, woningaanpassingen en vervoersvoorzieningen is tot januari 2008 de GGD adviseur, na deze datum wordt de indicering voor individuele voorzieningen ook door SCIO uitgevoerd.

7. Prestatievelden 7,8,9: Maatschappelijke opvang, OGGZ, Verslavingszorg

7.1 Omschrijving

Maatschappelijke opvang (PV7)

Maatschappelijke opvang omvat activiteiten bestaande uit het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan personen die, door een of meerdere problemen, al dan niet gedwongen de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.

Vrouwenopvang (PV7)

Onder vrouwenopvang wordt begrepen het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan vrouwen die, al dan niet gedwongen, de thuissituatie hebben verlaten in verband met problemen van relationele aard of geweld.

Gezamenlijk

Op het gebied van het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwen opvang, wordt al geruime tijd beleid gevoerd door de centrumgemeente, gemeente Groningen. De Stichting Thuisfront is een belangrijke partner in het netwerk van partijen dat zich bezig houdt met het bestrijden van huiselijk geweld. Thuisfront coördineert het overleg tussen de betrokken partijen. Dit zijn onder meer het algemeen maatschappelijk werk, politie, het bureau jeugdzorg Groningen, forensische psychiatrie en de reclassering. Thuisfront heeft een rol om er (mede) voor te zorgen dat deze organisaties goed kunnen samenwerken om zo slachtoffers en daders te helpen bij het stoppen van huiselijk geweld. En daarnaast bestaat het Advies- en Steunpunt huiselijk geweld voor informatie, steun en advies, waar cliënten zich rechtstreeks tot kunnen richten.

Openbare gezondheidszorg (PV 8)

Onder het bieden van openbare geestelijke gezondheidszorg wordt nagenoeg hetzelfde verstaan als hetgeen in de Wet collectieve preventie volksgezondheid nu hieronder wordt verstaan. Te weten: het signaleren en bestrijden van risicofactoren op het gebied van de openbare geestelijke gezondheidszorg, het bereiken en begeleiden van kwetsbare personen en risicogroepen, het functioneren als meldpunt voor signalen van crisis of dreiging van crisis bij kwetsbare personen en risicogroepen en het tot stand brengen van afspraken tussen betrokken organisaties over de uitvoering van de openbare geestelijke gezondheidszorg. Het bieden van psychosociale hulp bij rampen wordt niet in de Wmo ondergebracht. Dit desbetreffende deelgebied is daarom expliciet uitgezonderd van het begrip openbare geestelijke gezondheidszorg in de Wmo.

OGGZ-netwerk

Sinds ongeveer anderhalf jaar is op het gebied van de openbare geestelijke gezondheidszorg het zogenoemde OGGZ-netwerk 0 – 100 jaar actief. In dit netwerk participeren hulpverleners, zoals Verslavingszorg, Maatschappelijk Werk (SWD), GGZ (Lentis), GGD Jeugdgezondheidszorg 4-19 jaar), stichting JGZ (0-4 jaar) en andere instellingen zoals de woningbouwcorporaties, de politie, de ISD Noordoost en de Volkskredietbank. Het netwerk wordt aangestuurd door een coördinator die in dienst is van de GGD. De casussen die in het netwerk besproken worden, hebben betrekking op problemen rond overlast, huiselijk geweld, schulden of kindermishandeling. Soms is er sprake van meerdere soorten problematiek in dezelfde casus (er is dan sprake van multiprobleem gezinnen).

De verschillende instellingen die actief zijn in dit netwerk zijn zeer positief over het OGGZ-netwerk. Hier zijn namelijk alle hulpverleningsinstanties in vertegenwoordigd, waardoor een affectieve behandeling van casussen mogelijk is. Ook zijn de verschillende instanties het er over eens dat het zeer belangrijk is dat dit OGGZ-netwerk behouden blijft en dat dit het enige netwerk blijft waarin dergelijke problemen besproken worden. Zo wordt de effectiviteit gewaarborgd en is er minder kans dat instellingen langs elkaar heen zullen werken.

In de gemeente Loppersum is ervoor gekozen om een directe samenwerking met Delfzijl te zoeken en genoemde coördinator van de GGD in te huren.

Ambulante verslavingszorg (PV9)

Ambulante verslavingszorg doelt op activiteiten bestaande uit ambulante hulpverlening, gericht op verslavingsproblemen, en preventie van verslavingsproblemen, inclusief activiteiten in het kader van overlastbestrijding van overlast door verslaving.

Gezamenlijk

De uitvoering van de verslavingszorg is een verantwoordelijkheid van Verslavingszorg Noord Nederland (VNN). De financiering van hun activiteiten wordt gerealiseerd vanuit rijksmiddelen (AWBZ).

In deze gemeente zijn 15 cliënten aanwezig, waarvan 20% behandeld wordt voor een harddrugsverslaving en 49% behandeld wordt voor een alcoholverslaving.

Verslaving aan alcohol en harddrugs zorgen voor bijna 70% van de hulpverleningscontacten. Een deel van de cliënten wordt ingebracht in het OGGZ-netwerk voor gezamenlijke afspraken over hulpverlening en bemoeizorg.

10. Prestatieveld 10: Wonen, Welzijn, Zorg

De gemeente Loppersum participeert in de pilot Wonen met zorg landelijk gebied. In deze pilot wordt de behoefte en aanwezigheid aan woonzorgvoorzieningen en welzijnsvoorzieningen voor de verschillende doelgroepen zoals ouderen en gehandicapten geïnventariseerd. In de pilot nemen 14 gemeenten uit oost en noord Groningen deel. Eenzelfde pilot is inmiddels afgerond in het stedelijk gebied waarin de overige Groninger gemeenten deelnemen plus een aantal noord Drentse gemeenten.

Uiteindelijk doel van de pilot is eind 2007 te komen tot bindende afspraken met betrokken organisaties zoals de woningbouwcorporaties, welzijn- en zorginstellingen. Daar waar knelpunten worden geconstateerd is het streven via proefprojecten tot een oplossing te komen. De projecten starten naar verwachting in 2008.

Bijlage II Financieel overzicht

Overzicht verwachte baten en lasten 2007⁷ en 2008⁸. Ten aanzien van de jaren 2009 en 2010 kunnen nog geen ramingen worden opgenomen.

2007			
<i>Baten</i>		<i>Lasten</i>	
Rijksbijdrage	€ 668.000	Uitvoeringskosten	€ 90.000
		Huishoudelijke verzorging	€ 380.000
		Ambtelijke capaciteit	€ 180.000
		Overig	€ 18.000
Saldo	€668.000	Saldo	€668.000

2008			
<i>Baten</i>		<i>Lasten</i>	
Rijksbijdrage	€ 880.000	Uitvoeringskosten	€ 66.750
Eigen bijdrage	€ 66.000	Huishoudelijke verzorging	€ 600.000
		Ambtelijke capaciteit	€ 125.133
		Overig (o.a. PGB's)	€ 117.134
Saldo	€946.000	Saldo	€909.017

2007 WVG			
		<i>Lasten.</i>	
		woonvoorzieningen	€ 100.000
		leefvoorzieningen	€ 275.000
		rolstoelen	€ 150.000
		Advieskosten en overige kosten	€ 30.000
		Ambtelijke capaciteit	€ 49.727
		Saldo	€604.727

2008 WVG			
		<i>lasten</i>	
		woonvoorzieningen	€ 119.000
		leefvoorzieningen	€ 303.000
		rolstoelen	€ 95.200
		Advieskosten en overige kosten	€ 41.000
		Ambtelijke capaciteit	€ 127.695
		Saldo	€685.895

⁷ Gebaseerd op de primitieve begroting 2007.

⁸ Bron:: productenbegroting 2008.